

23.zk
2006

IDEA 23

ESKOLARRA

NAFARROAKO ESKOLA
KONTSEILUA

ATZERRIKO HIZKUNTZAK

EDITORIALA

Hezkuntza Saileko Hezkuntza Programetako Berrikuntzak

Pedro Gonzalez Felipe, Eskola Antolamendu eta Berriztapenerako Zerbitzuko Zuzendaria

PERTSONAK

CLIL (Edukiak eta Hizkuntzak Ikasteko Modu Bateratua)

David Marsh, UNICOM
Continuing Education Centre, Jyväskylä-ko Unibertsitatea, Finlandia

Hizkuntza menderatzea irakurketa eta idazketaren bidez MEC/British Council-eko proiektu elebidunean

Teresa Reilly, Bilingual Projects Manager, British Council, Spain

Hizkuntzen ikaskuntza eta ebaluazioa: jarduketa esparru europarra

Jesús M. Garcia Armendariz, Hezkuntza Saileko Hizkuntza Bulegoa.

FOROA

E.T.C. -English Through Contents- edukien bidezko hizkuntza ikasketa programa

Jesús M. Pastor de Luis, Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Saileko Hizkuntza Bulegoko Aholkularia

CNAI. Nafarroako Hizkuntzen Autoikaskuntzarako Gunea. "Hizkuntzak ikastea, bidaiatzeko gonbidapena"

Pedro Cardeñosa, Nafarroako Hizkuntzen Autoikaskuntzarako Kudeatzailea

IKASGELA

Cardenal Ilundain: eskaintza elebiduna irakaskuntza publikoan

Ana Isabel del Amo Oyaregui, Cardenal Ilundain HI-aren zuzendaria

Nafarroako Urrutiko Hizkuntza Eskola: Hizkuntza Eskola Ofizial bat Bigarren Hezkuntzako zentroetan

Maite Osés Larumbe, EOIDNA-ko Zuzendaria

Atzerrian modu eraginkorrean ikasteko ereduak: erabiltzailearen gida

Miguel Angel Amigo, Step-Eko Zuzendaria

Bizipenak atzerrian: Erasmus ikaslea

Lucia Perez de Zabalza, Erasmus ikaslea

Storytelling-a eta antzerkia ingelesez

John Harold: Kontu kontalaria eta Titanic antzezlanaren zuzendaria
Marina Fernandez eta Mikel Iriarte, Bigarren Hezkuntzako ikasleak eta Titanic obrako antzezleak

PRENTSA ALBISTEAK BIBLIOGRAFIA ARAUDIAREN AIPAMENA

Soilik Nafarroako Kutxako bezeroek erabakitzen dute ongizatea eraikitzeko modua. Hemen zeuk erabakitzen duzu.

can

Editoriala

HEZKUNTZA SAILEKO HEZKUNTZA PROGRAMETAKO BERRIKUNTZAK

Pedro Gonzalez Felipe,

Eskola Antolamendu eta Berriztapenerako Zerbitzuko Zuzendaria

Mundu globalizatu eta irekian, komunikazioaren oztopoa gainditzeko baliabide eraginkorrak eman behar zaizkie pertsonari. Badira zenbait arrazoi gainera, hizkuntzen irakaskuntza eta ikaskuntza justifikatzen dutenak: horien artean, bestelako ikasketetarako eta garapen pertsonalera eragin ona izatea, eta kultura eta hizkuntzaren aldetik ezberdinak diren 450 milioi europarrekin loturak eratzea –azken batean komunikazio beharrak asetzea– egongo lirake. Komunikazioa posible bilakatzeak herri ezberdinak gerturatu ditu eta esparru komunaren eraketa ahalbidetzen. Arrazoi horiek direla-eta, hizkuntzen irakaskuntzak toki nabarmena du Europako hezkuntza sistemetako ikasketa planetan.

Norberaren hizkuntzaz gain beste bi ezagutzea ezinbesteko baldintzat hartu du Europako Batzordeak merkatu bakarrerako eta Europar Batasunak europarrei eskaintzen dizkien aukerentzako. Kontua ez da horrenbeste hizkuntzak ikasteagatik ikastea, baizik eta horien bidez, ulermena eta komunikazioa bermatzeko beharrezkoak diren komunikazio estrategiak eraikitzea. Ez da nahikoa "lingua franca" bat ikastea; enpatia kulturala landu behar da, norberak berea bezala sentitzen duen partekaturiko esparru komuna eratzeko.

Europar Batasunaren parte-hartzea hizkuntzen ikaskuntzari dagokionean, horren inguruan gauzatzen duen esfortzu nabarmenean antzeman daiteke. Europako Batzordeak nazioetako, eskualdeetako eta udaletako gobernu eta agintaritza presatzen ditu hartutako erabakiak gauzatzera. Hizkuntzen ikasketarako 2004-06 Jarduketa

plan europarrean proposaturiko neurrien betetze maila hezkuntza sistemen ebaluaketa erreferentzia da.

Hizkuntzen ikasketa goiz hasteak berebiziko garrantzia du Batzordearen planetarako. Horrek asmo handiko ETC (English Thorough Contents) programa eratzea ekarri du, ingelesa 3 urtetatik aurrera irakasteko sortua. Zentzu horretan Foru Erakundea aitzindari izan da hizkuntza hezkuntza Sistemaren sartzekoan. 2004. urtean Lehen Hezkuntzako 4. mailan eginiko ebaluaketaren emaitza onek ikaskuntza estrategia hori bermatzen dute.

Bestalde, atzerriko bigarren hizkuntzak garrantzia handia du, eta hori frantseseko Sekzio Elebidunen programen bidez indartuko da, CLLL-n oinarritua ere.

Gainera, Nafarroak apustu garrantzitsua egin du Bigarren Hezkuntzako hizkuntzen ikaskuntza mailak Hizkuntza Eskola Ofizialetako programa eta ziurtagiri ofizialekin koordinatzeko.

Egun, Batzordearen gomendioekin bat etorritik, hizkuntzen irakaskuntzaren ikuspuntu globalean ari da lan egiten; horri ulermen eleanitza ere deitzen zaio, eta ama hizkuntzaren irakaskuntza atzerrikoarekin, ikasketetakoarekin, uztartzen du. Hizkuntzen Portfolio Europarra (HPE) geroz eta lanabes eraginkorragoa da hizkuntzen ezagutza baloratzeko.

Hizkuntzen ikaskuntza eta hizkuntza-gaitasunak garatzea pertsonen prestakuntzaren parte izan behar dute beren bizitza osoan zehar. Helduen hezkuntzan hizkuntzen ikasketaren eskaintzak zabala behar du izan, jada jasotako ezagutzetan aurrera egiten ahalbidetzen duena. Hizkuntza Eskola Ofizialak prestakuntzarako eta maila ezberdinen ziurtagiriak lortzeko zentro ofizialak dira, eta europar esparruan ez dute parekorik. Logikoa da, beraz, Europako Erreferentzia Komunaren Esparruan ezarritako hizkuntza mailaren adierazle izatea, batez ere 2007-08 ikasturteetik aurrera, une horretan ezarriko baitira Oinarriko maila eta Erdi-bidekoa.

Pertsonak

CLIL (EDUKIAK ETA HIZKUNTZAK IKASTEKO MODU BATERATUA)

David Marsh, UNICOM

Continuing Education Centre, Jyväskylä-ko Unibertsitatea, Finlandia

(*Teresa de Carlosek* eginiko itzulpena, Hezkuntza Saileko Hizkuntza Bulegoa).

Oraina bizi etorkizunean pentsatuz

Globalizazioaren inpaktua gure haurren biziarren

"Globalizazio" hitza ez da jada ekonomilarietako edo politikariek erabiltzen duten hitz zehaztugabea. Gure Europako eguneroko bizitzako geroz eta alde gehiagotan antzematen dugu. Gizarte hau aurrean jartzen zaizkion presio eta erronkei egokitzen doan heinean, beharrezkoak suertatzen da aldaketak sartzea gure bizitzako alde as-

David Marsh

kotan eta **egiten duguna egiteko moduan.**

Hezkuntza sistemak ez dira salbuespen bat. Bi neraberaren aita naizen heinean, etorkizuna aztertzen saiatzen naiz, nire seme-alabek beren hezkuntza bukatu eta helduen bizitzan sartzen direnean zer nolako trebetasun eta gaitasun behar izango dituzten ikusteko.

Hezkuntza prestakuntzaren esparruko profesional gisa, benetako aldaketa ekarriko duten prozedu-

Pertsonak

rak bilatzen ditut, gela osoak eta hezkuntza zentroak osotasunean harrapatuz; horrela, ikasleek ezagutza globaletik sorturiko gizarte honetan mugitzeko beharrezkoak dituzten gaitasunak lortzea ahalbidetzen da.

Europatik zabaltzen doan mugimendu nabarmen eta azkarrenetako bat bigarren hizkuntzak irakasteaz arduratzen dena da. Hezkuntza fenomeno hori Edukiak eta Hizkuntzak Ikasteko Modu Bateratua bezala (CLIL ingelesezko siglatan) ezagutzen da eta oso garrantzitsua da izaera berritzailekoa delako eta haur eta gazteen beharrei erantzuten dielako. Orain dela gutxi Nafarroan sartutako Ingelesa Edukien bidez Irakasteko programa (ETC), Europar Batasuneko herrialdeek hartutako ekimen mota hauen beste adibide bat da, eta bertako ikasleek hezkuntza etekin altuak ateratzen dituzte. CLIL-a European aztertzen duen txostena, eta Espainiari dagokion informazioa, www.eurydice.org helbidean aurki daiteke.

Hizkuntzak modu naturalean barneratzeko metodoak

Garunaren funtzionamenduari dagokionean pertsona bakoitzak berezitasunak agertzen baditu ere, hizkuntzak ikasterako garaian elementu garrantzitsuenetarikoa bat eskaintzen zaizkigun ikasketa aukerak dira. Haurrek hizkuntzak dirudien bezain aise ikastea testuinguruaren naturaltasunaren menpe egoten da askotan. Gu saiatu arren ikasleek prozesu intelektual zaila –soinuak klasifikatzeko, estrukturak egiteko, gramatika edo hitzak ikasteko– garatzen duten gelak ahalik eta naturalenak bihurtzen, kontua da horiek ez direla naturalak.

Klaseak ezinbestekoak dira ikasleak hizkuntza eratzten duten “makinarek pieza eta engranajeak” ezagutzeko, –eraikin baten proiektua–, eta baita horiek guztiak martxan jartzeko. Baina eskoletako ordu kopuru mugatuak ez dio denborarik ematen irakasleari oinarritzko baldintza horietatik haratago iristeko. Egokiena, ikasleek “pieza” horiek manipulatzeko denbora izatea litzateke, hizkuntza eskoletan ikasten duten eraikin horren aldeak eraikitzeke. Sarritan, eta arrazoi puntu batekin gainera, hizkuntzarekin berarekin ere nahasten dute hori. Hizkuntza irakasle onek “erabilpen komunikatiboa” ahalbidetzen duen ariketaren bat jartzen dute martxan beren eskolatan. Hala eta guztiz ere, erabilpen hori beti izan ohi da mugatua eta murriztua.

CLIL-ak gazteei ematen diena –Nafarroaren kasuan gertatzen den bezala– hizkuntza garatzeko testuinguru naturala da, adin goiztiarreen beste hizkuntza baten *bidez* ikasteke esperientziatik abiatuz. Ingelesaren erabilpen natural horrek hizkuntza hori eta beste batzuk ikasteke motibazioa eta desioa sendotu dezake. Ikasketa metodo honen garrantzia eta arrakastaren oinarria –bai hizkuntzari dagokionean, eta baita edukiei dagokienean ere– naturaltasuna da.

Hizkuntzen ikaskuntza prozesuko kasu eta esperientzia ezberdinak

Hizkuntza irakasle asko nahiko pozik sentitu daitezke beren hezkuntza lanaldian izandako arrakastagatik. Kontuan hartuta eskolako ordutegian ingelesaren irakaskuntzari eskaintzen zaizkion ordu urriak, harrigarria da hainbat gaztek hizkuntza gaitasunari dagokionean maila ona lortu izana. Hala eta guztiz ere, gutako askok bada-kigu nahiz eta metodologia ona, motibazioz beteriko

ikasleak, edo eguneratutako material eta ekipamendua izan, ikasle **gehiegi** iristen direla hezkuntza prozesuaren amaierara hizkuntza erabiltzeko gaitasun **oso mugatua** izanez, nahiz eta horren ikasketan hainbat ordu sartu dituzten.

Neurri batean, jende askorentzat ez du zentzurik horrenbeste denbora hizkuntza bat ikasten pasa izatea gerora ikusteko, heldutasunera iristean, ez direla gai egunerokoa are egoeratan hizkuntza horretan moldatzeko.

Horixe gertatu zaio gazte askori azken hamarkadetan eta horren arrazoiak erabilitako irakaskuntza metodoa ikasteke modu ezberdinetara egokitu ez izana, motibazio falta edo hizkuntza ikasten nerabegarora arte hasi ez izana izan daitezke. Izan ere, ordurako igaro da ikasketak mota hauek barneratzeko eperik egokiena. Nafarroan ematen den hasiera goiztiarra, erabilitako metodoa eta horri eskaintako denbora gaztetxoenei hizkuntza bat arrakasta nabarmenagoz barneratzen laguntzen dieten faktoreak dira.

Hizkuntza gaitasuna: dohain naturala ala aukera kontua?

Ba al dago gaitasun berezirik duenik hizkuntzak ikasterakoan? Dударik gabe bai, musikarako, zientzietarako, kirolerako edo arte plastikoerako bereziki dohainduta pertsonak dauden bezala. Pertsona bakoitzak joera ezberdinak ditugu eta ikasketa modu ezberdinek erakartzen gaituzte. Dohain natural horren kontua ordea, inguratzen gaituen munduan izandako esperientziaren menpe dago neurri handi batean: hunkitu eta poztu egiten gaituenaren, tristatzen gaituenaren, edo besterik gabe interesa galarazten digunaren menpe. Hizkuntza bat ikastea ez da gainerako gai gehienak ikastea bezalako (matematikak izan ezik, hizkuntza modu bat bezala uler baitaitezke), eta horren arrazoiak ikasleari suposatzen dion esfortzu kognitiboa eta emozionala da. CLIL metodoa ondo jartzen bada praktikan eta adin goiztiarreen sartzen bada, emaitza oso onak ekartzen ditu, eta “ondo pasaz ikastea” ezinbesteko faktorea da hezkuntza esperientzia horrek funtzionatzea lortzeko.

Zein da CLILaren garrantzia?

Nola ikasi daiteke pianoa bezalako instrumentu bat josten, teklaturik ukitu gabe? Nola ikas daiteke futbolearen baloi bati ostikorik eman gabe? Musika instrumentu bat edo baloi bat menperatzea lortzeko beharrezkoa da zenbait ezagutza eskuratzea, eta era berean, horri dagozkion trebetasunak garatzea. Beste era batera esanda, ikaskuntza eraginkorra izan dadin beharrezkoa da instrumentuaren inguruko ezagutzak izatea eta horixe jotzea aldi berean. Hori horrela da bai musika eta futbolaren kasuan, eta baita hizkuntzen kasuan ere.

Hizkuntza eta ezagutza trebetasunak

Haurrek hizkuntza bat ikasteke izan ohi duten gaitasunari ez zaio behar bezalako balioa ematen. Garunak ahalmen handia du mota horretako ikasketetarako. Hizkuntzak ikasteak haurren prozesu kognitiboak garatzen laguntzen du. Horregatik da hain garrantzitsua hizkuntza ezberdinetan “pentsatzeko” gaitasuna.

Kontuan hartu behar da hizkuntza ezberdinak erabiltzeko gaitasunak, nahiz modu xumean izan, inpaktu oso positiboa izan dezakeela haurren prozesu kognitiboetan.

Gertakari bakar bat ikuspuntu ezberdinetatik aztertzeko gai izateak, hizkuntza "lente" ezberdinetatik izango baliuz bezala, eragin oso positiboak izan dezake gure pentsatzeko eta ulertzeko ahalmenean.

Zerbaiten inguruan eta hizkuntza ezberdinetan hausnarketak egiteko aukerak, kontzeptuak ulertzeko gaitasuna aberastu diezaguke eta horrekin batera gure kontzeptu mapa zabaltzen lagundu. Modu eraginkorragoan kontzeptu ezberdinak lotzea ahalbidetzen digu eta ikasleari laguntza ematen dio ikasketa maila sofistikatuagoa lortzeko orokorrean.

Epilogoa

Gure gizartean, eta batez ere Europan, ematen ari diren aldaketa ugari ikusi eta horietaz hitz egiten entzun dugu. Herrialde handiek aldaketa prozesu zailak bizi dituzte alde askotan. Herrialde txikiei berriz, errazagoa egiten zaie batzuetan aldaketak sartzeko eta horiek modu azkarragoan egitea lortzea. Bigarren hizkuntzen ikaskuntza Europako herrialde txiki, dinamikoa eta ekonomia arrakastatsuenekoetan ari da ematen bereziki. Ekonomia, lege eta azpiegitura esparruetan ematen ari diren barneratze eta aldaketa prozesuekin batera, curriculumaren barneratzea ere badugu. CLIL-a barneratze mota horretako adibide bat da, gure gazteen laguntza eta babeserako beste baliabide bat, eta erabilgarria izango zaie bai orainaldian eta baita etorkizunean ere.

HIZKUNTZA MENDERATZEA IRAKURKETA ETA IDAZKETAREN BIDEZ MEC/BRITISH COUNCIL-EKO PROIEKTU ELEBIDUNEAN

Teresa Reilly

Bilingual Projects Manager, British Council, Spain

Europa hezkuntza elebidunerako joera ari da bizitzen azken urte hauetan, eta hori gazteak geroz eta elebanitzago den eta integratutago dagoen Europaren etorkizunarekin parekatzeko gertakari garrantzitsu bezala ulertzen da. Espainiako gobernuaren ekimena, British Council-arekin batera, curriculum elebiduna, kultura bikoitzekoa, sartzeko da lehen hezkuntzako 57 eskolatan eta bigarren hezkuntzako 38 institututan, eta hori bat dator aipaturiko joera horrekin.

Teresa Reilly

Adierazitako 57 eskola horietan esperientzia elebiduna oso goiz hasten da. Hiru urterekin bakarrik, haurrek hizkuntza ikasten dute eskolaurreko gelaren esparru natura-

lean. Ez dago inolako aukeraketarik. Ikasle guztiak, beren gizarte egoera edo egoera ekonomikoa kontuan hartu gabe, hartzen dute parte proiektuan, baita hezkuntza behar bereziak behar dituzten horiek ere. Zortzi eta hamar sesio bitarte ematen dira astero ingelesez, curriculumeko ikasgaien bitartez: hizkuntza, irakurketa-idazketa, zientziak, geografia, artea eta eskulanak. Fishmanek (2000) adierazi duen bezala, "hezkuntza elebidunaren kontzeptuak gehiago jorratzen du hezkuntzaren ikuspuntua, elebiduna bihurtzearena baino."

Lehen hezkuntzaren tartea bukatzean, ikasleen talde handi batek ia erabateko ulermena erakusten du ingelesez, beti ere kontuan hartuta gazte horien adina, ahalmena eta garapen intelektualaren garaia. Era berean, beren gaitasuna erakusten dute irakurketan eta erraztasunez hitz egiteko gai dira, akatsak egiten badituzte ere. Gehienak gai dira modu egokian idazteko, nahiz eta gutxi batzuentzat hori argalgune bat den. Halaber, beren ikaskide ez elebidunekin alderatuz gero, ahalmen kognitiboak neurri nabarmenago batean garatu dituztela erakusten dute; horien artean iragarpena, informazioaren ulermena, edo lankidetzan eginko lanak burutzeko ahalmena egongo liriteke. Haurrak bigarren hezkuntzara pasatzeko prest dauden garaian aurkitzen dira, geografia eta ingeleseko ikasketekin jarraitzeko aparteko arazorik gabe. Era berean ingeles hizkuntza eta literaturako ezagutzak sakondu ditzakete. *Do Coyle aipatzearen (Coyle, 2002ko martxoan): "hizkuntza behar bezala erabiltzen ikasten dute, hizkuntza bera modu eraginkorrean ikaste-ko erabiltzen duten une berean."*

Curriculumak

- 57 eskolek Hezkuntza eta Zientzia Ministerioak 2000. urtean ofizialki onaturiko curriculum berezia jarraitzen dute.
- Horren sorburua Madrilgo British Council School-ean jarraitzen den curriculum bateratuan aurki daiteke. Eskola horrek 70 urte baino gehiago daramatza ikasle espainiarrei irakaskuntza elebiduna ematen. Bi curriculumetako –espainiarra eta britainiarra– eduki eta gaitasunak jasotzean oinarritzen da, eta hizkuntza, irakurketa-idazketa, zientziak, geografia, historia, artea eta eskulanetako esparruak betetzen ditu.
- Curriculumak garrantzia handia ematen die hasieratik ingelesez irakurri eta idazteko gaitasunei, eta baita hizkuntza benetako testuen bitartez jasotzeari ere, horiek fikziozkoak zein ez fikziozkoak izan gorabehera. Horretarako, ikasgai ezberdinak jorratzen dituzten genero aniztasuna hartzen da.

Irakurketa-idazketa bi hizkuntzetan

"Irakurketa-idazketa irakurtzen eta idazten irakastea baino gehiago da. Irakurketa-idazketak komunikazioaren lau gaitasunak hartzen ditu (ulermena eta adierazteko ahalmena, ahoz zein idatziz). Lau trebetasun horiek modu orekatuan garatzeak aukera gehiago ematen dizkio haurrari ingelesaz baliatzeko, eta era berean bere autoestimua, nortasuna eta garapen emozionala indartzen ditu. Irakurketa-idazketak aukera ematen dio ikasleari intelektualki trebatu eta garatuko duten fikziozko zein ez fikziozko testuetara iristeko, eta horrek gizarteari eta kul-

turari dagokienean ezberdinak diren munduetarako atek irekitzen dizkio. Gainera, haurrak hizkuntzaren erabilpenean konfiantza hartzen doazen heinean, horren gainean duten ezagutza eta kontrola are bereziago eta pertsonalatuagoa bilakatzen da (2004: *lehen hezkuntzan bateratutako curriculum espainiar-britainarra garatzeko orientabideak*).

Ikasketa ematen denean, ama hizkuntzan antzematen den irakurketa gaitasuna bigarren hizkuntzara pasatzen dira, eta alderantziz. Irakurketa ahalmenak ez du bakarrik funtzionatzen hizkuntza batean. Gaztelarako irakasleek elkarlan estuan dihardute irakasle britainiarrekin irakurketa-idazketaren gaitasuna bi hizkuntzetan banandutako bi prozesu bezala antzeman ez dadin. Horren helburua halaber, hurrek honako estrategiak bezalakoak berenganatzea da: hitzak testuingurutik ateratzea, ezezagunak zaizkien hitzak alde batera uztea, esanahiaren anbiguotasuna onartzea eta aurretik duten ezagutza erabiltzea irakurtzen ari diren testuarekiko.

Irakurketa eta idazketa teknikak lehen bi urratsak besterik ez dira gaitasun linguistikoaren bidean. Ikasten ikasteko osagarria irakurketa eta idazketa ariketak egitean datza. Izan ere, ikasleek etengabe erakusten dute gai direla irakurketa-idazketa erabiltzeko ikasten lagunduko dien lanabes gisa, eta hori "irakurle eta idazle" trebatuak bilakatu aurretik. Irakurketa-idazketa, azken batean, curriculum guztiari eragiten dion prozesua da. Irakurketa-idazketa garatzeko beharrezkoak diren gaitasunak ezin jo daitezke "ingeles" ariketatzat, ikasleek curriculumeko gainerako gai guztietan irakurri eta idazten dutelako ia. Irakurtzen eta idazten ikastea ezinbestekotzat jotzen da MEC/British Council Proiektu Elebidunaren esparruan, haurrak animatzen dituelako ikasteko era "berri" bat izan eta horri esanahia ematera curriculumaren bidez. Gai bakoitzak bere aukerak eskaintzen ditu irakurketa-idazketa gaitasunak garatzerakoan, eduki zehatzekin batera.

MEC/British Council curriculum elebidunaren ezaugarrietako bat gramatikaren irakaskuntza bateratua, puntuazioaren erabilpena eta fikziozko eta ez fikziozko testu ugariaren erabilpena da. Hala eta guztiz ere, prozesua errazteko curriculumak bereizi egiten du *National Curriculum* britainiarren esturkturarekin bat etorri- irakurketa-idazketaren irakaskuntza, hiru maila edo esparrutan:

• Testu maila.
• Esaldi maila.
• Hitz maila.

Behean, curriculumetik aterata, 4. urterako irakurketa eta idazketako helburuen laburpena azaltzen da (9-10 urte).

Testu mailako lana	Esaldi mailako lana	Hitz mailako lana
Ipuin agertoki ezberdinak konparatzea eta horiek deskribatzen dituzten hitz edo esaldiak identifikatzea.	3. mailako aditzen ezagutza zabaltea: aditz erregular eta irregularren lehenaldiko formak sailkatzea.	Gelan eginiko irakurketetan topaturiko hitz berriak jasotzea eta bakoitzaren hiztegi eta glosarioak eratzea.
Antzezlanen gidoi sinpleak idaztea gelako irakurketa lanetan oinarrituz.	-ed amaiera duten aditzen ahoskera ezberdinak aztertzea.	Erro berdineko hitzen bilketa/klasifikazioa.
Erritmo, errima eta olerki ezberdinen doinu ezaugarriak identifikatzea eta eztabaidatzea.	Lehenaldia behar bezala erabiltzea argibideak, jarraibideak eta oharrak emateko.	Aniztasunez errepikatzen diren hitzen sinonimoen erabilpena.
Fikziozko eta ez fikziozko testuen estilo eta estrukturen aldeak identifikatzea.	Zientzia esperimenduak idazteko aurreikuspena eta txostenetako hizkuntza modu egokian erabiltzea.	Aurrizkien ezagutzak erabiltzea hitz berriak eratzeko, batez ere antonimoz.
Informazioa topatzea eta hitzak modu egokian erabiltzea: aurkibidea, goiburua, azpiburua, glosarioak.	Aditzondo konparatibo eta superlatiboak aztertu eta erabiltzea curriculumaren bidez.	
Geografia eta zientzia testuetako puntu nagusien ahozko eta idatzizko laburpena.	Irakurketan komak agertzen direla antzematea, eta horien funtzioa eztabaidatzea. Horiek idazlanetan erabiltzen hastea.	

Posible den heinean hiru maila horiek aldi berean landu behar dira, testu osoa oinarri izatea esaldi eta hitz mailako lanerako. Gramatika eta hitzen ikasketak ikasleak hizkuntzarekin jolasean aritzea eskatzen du, eta hori hizkuntza edo irakurketa-idazketa eskolatan nahiz zientzia edo geografian eman daiteke. Ikasleei, lehen hezkuntzaren amaierarantz doazen heinean, Proiektu Elebiduneari jarrera kritikoa eta analitikoa izan dezaten animatzen zaie curriculumeko testuei dagokienez. Horrela, beren idazketa gaitasun propioen kontzientzia kritikoagoa izango dute.

Ebaluazioak baieztatzen duen bezala, MEC/British Council-en proiektuak hartzen duen irakurketa-idazketan oinarrituriko curriculum ikuspuntuak argitzen du esparru egokia dela proiektuan parte-hartzen duten ikasleentzat. Gainera, curriculumeko gaien artean loturak eratzeak aukera ematen die ikasleei beren komunikazio trebetasunak modu eraginkorrean aplikatzeko, eta era berean gogoia eta motibazioa mantentzen dute, baita hain zorrotza den hezkuntzaren bigarren aldiaren ere: bigarren hezkuntza.

Bibliografia

- Coyle, D (2002): Marsh D-n (Ed) CLIL/EMILE- *The European Dimension: Actions, Trends and Foresight Potential* Public Services Contract DGEAC: European Commission
- Fishman, J (2000): *The Handbook of language and Ethnic Identity* (OUP)
- MEC/ British Council Curriculum: Irakasleriaren Trebakuntzarako Goi Mailako Institutuaren Argitalpen Zentrala: Orientaciones para el desarrollo del Currículo Integrado Hispano-Británico en educación infantil y primaria – MEC/British Council Hitzarmena

HIZKUNTZEN IKASKUNTZA ETA EBALUAZIOA: JARDUKETA ESPARRU EUROPARRA

Jesús M. García Armendáriz
Hezkuntza Saileko Hizkuntza Bulegoa.

2000ko martxoan Lisboan eginiko Kontseilu Europarrak hamar urteko epea ezarri zuen Europar Batasunak munduko ezagutzaren ekonomiarik lehiakorrena eta dinamikoena lortzeko, garapen ekonomiko egonkorra lortzeko gai izango zena lanpostu gehiago eta hobeen bidez, eta horrekin batera gizarte kohesio handiagoa lortzeko. 2002n, erabat ekonomikoa zen helburu hori **“Hezkuntza eta Trebakuntza 2010”** izeneko nahi handiko hezkuntza proiektu

Jesús M^o García Armendáriz

tu batean bilakatu zen. Horren bidez, koordinazio eta elkarlan plan sistematikoa sartu zen Europar hezkuntza eta trebakuntzaren esparruetan. Helburua 2010. urterako Europa aitzindari izatea da hezkuntza sistemen kalitate eta eraginkortasunagatik.

2003ko uztailaren 27an Kontseilu Europarrak **Jarduketa Plana 2004-2006** jarri zuen martxan, “hizkuntzen ikaskuntza eta aniztasun linguistikoa sustatzeko”. Bertan lau esparru ezberdinetak proposamenak egiten dira:

- Hizkuntzak etengabe ikastearen abantailak biztanle guztiei helaraztea: edukiak eta hizkuntzak ikasteko modu bateratua (CLIL), ama hizkuntzaz gain gutxienez beste bi hizkuntza ikastea, unibertsitateko ikasleentzat atzerriera joateko aukera eta helduen irakaskuntzarako ikaskuntza etengabea. Atal honetan azpimarratzekoak dira jendearentzat orokorrean garatutako jarduerak, bai Europar Batasunaren esparruan –Socrates, Leonardo eta Lingua programak–, baita Europar Batasuneko estatuetako hezkuntza administrazioenean ere. Nafarroan erabateko murgilpen linguistikorako programak eskaintzen dira Lehen eta Bigarren hezkuntzan, Batxilergoko ikasleentzako atzerriko udako ikastaroekin eta irakasleentzako dirulaguntzekin batera.
- Hezkuntzaren kalitatea hobetzea maila guztitan: irakasleen hasierako trebakuntzari eta etengabeakori teknologia berriak eranstea, harreman sareak eratze eta jarduera onak elkar trukatzeko, irakasleen mugikortasuna ekiditen duten oztopo legal eta administratiiboak deuseztatuz. Atal honetan ebaluazioari eta hizkuntza ziurtagiriei dagozkien zenbait programa europar aipatu behar ditugu: **hizkuntza gaitasuneko adierazle europarra**, PISArenaren antzeko frogak bat izango da, eta ikasleen hizkuntza ezagutzak ebaluatuko ditu; **Europass**¹-ak hiritarrei lagunduko die beren titulazioak eta gaitasun pertsonalak modu erraz eta gardenean agertzen Europa osoan, eta horrek pertsonen lan mugikortasuna eta trebakuntza ekarriko du Europako edozein herrialdetan; eta **Europako Erreferentzia Marko Bateratua** (EEMB), ikaskuntza, metodologia eta ebaluazioari buruzko bilduma. Azken honi, esparru zehatza eskainiko diogu interes handia piztu duen hezkuntza administrazio, trebatzaile eta irakasleriaren artean.
- Europar hizkuntzen aldeko esparrua eratzea, eta *Es-kualdeetako edo Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutunaren* bidez aniztasun linguistikoa barneratu eta eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzak sustatzea.
- Aurrerabidea ahalbideratuko duen esparrua eratzea. Udal, eskualde, nazio zein Europa mailako esparruko agintaritzak publikoak Jarduketa Planeari zehazturiko helburu eta jarduerak zehatzak ezarri eta horien jarraipena egiteko konpromisoa hartzea eskatzen die.

2007an Estatu Kideek txosten bat aurkeztu beharko diote Batzordeari gomendio bakoitzaren esparruan martxan jarritako jarduerak zehaztuz.

¹ Bost dokumentu dira: Curriculum Vitae-a eta Hizkuntza Pasaportea; horiek interesdunak berak egin ditzake bere kabuz, Titulu/Ziurtagirirako osagarria, Goi Mailako Titulurako osagarria eta Mugikortasun dokumentua.

Pertsonak

Europako erreferentzia marko bateratua eta hizkuntzen portfolio europarra

2001ean, Hizkuntzen Urte Europarrean, Europako Kontseiluak (EK) "Europako Erreferentzia Marko Bateratua: ikaskuntza, irakaskuntza, ebaluaketa" aurkeztu zuen. Hamar urte baino gehiagotan zehar hizkuntzalaritza aplikatua eta pedagogian jardun eta aditu direnek eginiko ikerketaren ondorio da. Europar baziren hainbat dokumentu ezinbesteko zirenak hizkuntzen irakaskuntzarako, esate baterako *Threshold level-a* edo "atalase maila". Horrek eragin handia izan zuen 70. hamarkadatik aurrera ezarritako metodologian. *Waystage* eta *Vantage* mailen inguruan ondoren garatutako lanak ere aipatzekoak dira.

"Markoak" dokumentu horietan hasitako ildoari jarraitzen dio, eta nolabait, gaingiditu egiten du eskema deskribatzaile eta ulerkorra gauzatzeko duelako. Horrek, hizkuntzen ikaskuntza eta irakaskuntzaren inguruko hausnarketak egiteko aukera ematen du. Gainera, hizkuntzaren erabilpenaren oinarritutako ikuspuntua hartzean, xehetasun osoz definitzen du erabiltzaile batek "egin dezakeena edo egiten jakin dezakeena" hizkuntza beraren erabiltzaile diren beste pertsonekin komunikatu ahal izateko. Horretarako, hizkuntzak menperatzeko sei maila ezartzen dira eta horren inguruko jarduerak eta hizkuntza gaitasunei buruzko deskribatzaile adierazgarriak eskaintzen ditu, oinarritzekoentik hasi (A1) eta aurreratuenara iritsi arte (C2).

Era berean, oinarri komuna ematen du Europar gaitasun eta titulazioak alderatu eta baliozkotzeko. Prozesu hori errazteko, EK-k *Azterketak Europako Erreferentzia Marko Bateratuarekin Lotzeko Gidaliburua* argitaratu du, eta horren bidez frogak eratzeko dituztenek fidatzeko moduko loturak eratu dituzakete "Markoaren" maila ezberdinen eta hizkuntzen azterketarako ebaluazio gaien artean.

"Markoak" Europarako printzipio komunak ezartzen dituen bitartean edukiak, helburuak, metodologia eta ebaluazio eta ikaskuntza irizpideak zehaztuz, *Hizkuntzen Portfolio Europarra (HPE)* ikaskuntzaren kontzientzia garatzeko helburua duen baliabidea da. Dokumentu horren arabera, hizkuntzak ikasten dituztenek modu gidatu eta sistematikoan erregistratu dezakete beren hizkuntza gaitasuna eta beren hizkuntza eta kultura esperientzia esanguratsuenak. "Markoaren" ondorio logikoa da "Portfolioa". Lotura oso estuak daude bi programen artean. Ebaluaketa mailak eta autoebaluazioa bezalako kontrol baliabideak dituzte amankomunean.

Europako Kontseiluaren gomendioak jarraituz, Hizkuntzen Portfolio Europarrak honako helburu hauek ditu:

- Hizkuntza eta kultura aniztasuna errespetatu, babestu eta sustatzea.
- Eleaniztasunaren ikuspegi bateratuaren alde egitea, eskualdeetako eta nazioetako hizkuntzak, etorkinenak eta Europako herrialdeenak bere baitan hartuz.
- Erabiltzailearen erantzukizuna eta haren autonomia garatzea ikaskuntzan, autoebaluazioaren bidez.
- Ikasketa programa gardenak, koherenteak eta komunak egitea sustatzea *Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren* baitan; horrekin batera, hizkuntza gaitasuna eta horren maila ezberdinak deskribatzea ikaskuntza prozesua errazteko.

"Portfolioa" hiru ataletan eratzten da:

1. *Hizkuntza pasaporte bat* eta horrekin batera doazen dokumentuak, nazioarte mailan onarturiko hizkuntza ahalmen eta gaitasunak (ofizialak eta ez ofizialak) jasoz.
2. *Hizkuntza eta kultura biografia bat*. Bertan ikasleek beren hizkuntza ezagutzak eta esperientziak deskribatzen dituzte hizkuntzak ikasterakoan.
3. Aurrerabidearen eta ikaskuntzaren garapenaren adierazleak erantsi daitezkeen *txostena*.

Hizkuntzen Portfolio Europarra "Markoaren" hartzaileak ez diren batzuei zuzentzen zaie. Azken hori hizkuntzen irakaskuntzaren profesionalei (irakasleak, administratzaileak, ikasmaterialek egileak, eta abar) zuzentzen zaie bitartean, Portfolioa ikasten duenarentzako dokumentua da, eta bigarren maila batean haren inguruan daudenentzako (irakasleak, familia, hezkuntza zentroak, lan zentroak).

Espainiako Estatuan HPE-a 2001ean hasi zen jartzen Kataluniako, Galiziako eta Gaztela Leongo zenbait zentrotan, eta horietan aditu taldeek diseinaturiko hiru zirriborroak (Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntza) probatu zituzten. Ondorenean, helduentzako "Portfolioa" diseinatu zen.

Bigarren tarte batean, aipaturiko "Portfolioak" baliozkotu ziren, eta autonomia erkidegoetan zabaldurik. Azken horiek portfolioak zentro eta lantalde ezberdinen artean sustatzeko ardura hartu dute, helburuekin bat zetozen jarduerak antolatuz.

"Markoa" eta HPE-a, beraz, erlazioaturik dauden ezinbesteko programak dira, eta hizkuntzen ikaskuntza eta irakaskuntzan oinarri komunak ezartzeko helburua dute. Estatu kideen hezkuntza agintaritzek kontuan hartu behar dituzte EK-aren gomendioak hizkuntzen irakaskuntzaren metodologia eta ebaluazioari dagokienean. Horrela, EEMB-a, eta zeharkako izaera duen hizkuntza baliabideak hartzen bada HPE-a ere, curriculumaren planifikazioan eta hezkuntza zentroen antolaketan isla logikoa eta koherentea izango dute.

Bibliografia eta web orriak

Europako hizkuntza politikari buruz:

- Europako Kontseiluko Hizkuntza Politikaren Barrutia: <http://www.coe.int/lang>
- Europako Batzordearen hezkuntzari buruzko web orria: http://europa.eu.int/comm/education/index_en.html
- Europass: <http://europass.cedefop.eu.int>

EEMB eta HPE-ri buruzkoak:

- Europako Kontseilua (2001), *Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluazioarako Europako Erreferentzia Marko Bateratua* (ingelesezko edizioa); 2002 (gaztelarazko edizioa, Cervantes Institutuak itzulitua). Euskarazko itzulpena ere eskura daiteke (HABE).
- Europako Kontseilua: *Manual for relating language examinations to the CEFR. Preliminary Pilot Version* (2003), Strasbourg

Pertsonak

- Ek, J.A.Van, eta Trim, J.L.M. (1991), *Threshold Level 1990*; (1991) *Waystage 1990*; (1997) *Vantage Level*, Cambridge, CUP
- North, B. (2000), *The development of a common reference scale of language proficiency*, New York, Peter Lang
- *Portfolio Europeo de las Lenguas* (Haur, Lehen, Bigarren eta Helduen Hezkuntza). Lehen eta Bigarren Hezkuntzako HPE-en euskarazko itzulpenak eskura daitezke.
- *Guía Didáctica del PEL* (maila ezberdinetarako). Bigarren Hezkuntzako *Gidaren* euskarazko itzulpena eskura daiteke.
- Europako Kontseilua:
<http://www.coe.int/portfolio>
- Hezkuntza eta Zientzi Ministerioa:
<http://aplicaciones.mec.es/programas-europeos>
- Cervantes Institutua (EEMB-rako sarrera):
<http://cvc.cervantes.es/obref/marco/>

Foroa

E.T.C. -ENGLISH THROUGH CONTENTS- EDUKIEN BIDEZKO HIZKUNTZA IKASKETA PROGRAMA

Jesús M. Pastor de Luis

Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Saileko Hizkuntza Bulegoko Aholkularia

2001/2002 ikasturteko oso izen handiko eta berritzailea den ikuspuntu didaktiko batean oinarritzen den ingelesaren irakaskuntza programa aplikatu eta garatzen da Nafarroako Haur eta Lehen Hezkuntzako zentro publikoetan.

Jesús M. Pastor de Luis

Egun gehien baloratzen diren nazioarteko mugimendu metodologikoak jarraituz, Nafarroako eskola sistemak curriculumeko edukiak eta hizkuntzak modu bateratuan ikasteko sistema lantzearen alde egin zuen, eta horrek onura garrantzitsuak erakutsi ditu ikasleen ikaskuntzan.

Horixe antzematen da programa hasi zuten lehen ikasleei eginitako lehen ebaluazio aplikatuan (ikusitako "Lehen Hezkuntzako 4. mailan Ingelesaren irakaskuntza eta ikaskuntzaren ebaluazioa. 2004" Ikuskapen Koadernoak, 2004). Baiezta daiteke 4. mailako ikasleek aurreko ebaluaketa batzuetan 6. mailako ikasleek agertutako gaitasun berdina agertzen zutela.

Jardunbide modu hau sindikatu ezberdinen eta administrazioaren arteko bateratzearen ondorioz hasi zen, hezkuntza publikoaren hobekuntzarako hitzarmen globalaren barruan (Uztailaren 13ko 279/2001 FORU AGINDUA "Nafarroako Foru Komunitateko hezkuntza zerbitzuaren kalitatea hobetzeko ituna", Irakasle Ez-unibertsitarioen Mahai Sektorialak sinatua 2001eko maiatzaren 31n). Horren bidez, baliabide gehiago eman ziren eskolan agertzen ziren zailtasun eta erronka berriei aurre egiteko.

Programa honen **ezinbesteko helburua** ikasleen hizkuntza ikaskuntza indartzea da, ingelese erabiliz irakas-

kuntza hizkuntza gisa eta edukiak ikasteko. Horrela, hizkuntza egoera ezberdinetan erabiltzeko aukerak zabaldu egiten dira, eta modu berean, curriculumeko gai ezberdinetatik eratorritako edukiak ikaskuntza indartzen da, eta ez bakar batetik eratorritakoak. Eskoletan ematen ari den prozesuaren beste gertakari bat da. Elementu ezberdinak ohiko gaitan (informatika, irakurketa, eta abar) sartzea eraginkorragoa dela uste da, eskolako etxeko-lanetan aplikatzea bilatzen duen gai berri bat sortzea baino.

Edukiak beste hizkuntza batean irakastearen inguruko bibliografiak dio *hizkuntza* eskolako etxeko-lanetan erabiltzea, oso onuragarria dela horien ikaskuntzarako:

- hizkuntzaren erabilpenari helburu erreagoak ematen dizkiolako –modu praktikoagoan erabiltzen da, ikasleei interesgarri sueta dakizkien gaiak jorratuz–.
- Testu mota ezberdinak lantzen direlako eta etxeko-lan, proiektu, saiakera, eredu... ezberdinak proposatzen direlako ikasleek beren gaitasun guztiak aplikatu eta gara ditzaten: arte, hizkuntza, kognizio, eta abar bezalakoak.
- Hizkuntzak eskoletan ikasten dena aplikatzeko aukera ematen du. Hizkuntzak erabili daitezke modu eraginkorrean nahiz eta helarazten den mezua, ahoskera edo hitzak erabat perfektuak ez izan.
- Ikasleengan aldeko jarrerak esnatzen ditu, bi helburu lortzea posible bihurtzen delako: hizkuntza gaitasunak hobetzea eta edukiak ikastea.
- Hizkuntza ezberdinetan ikasten duen haur batek prozesu kognitiboak hobeto garatzen ditu. Hizkuntza ezberdinetan pentsatu eta ideiak antolatze gaitasunak onurak dakartza (elebitasunari buruzko ikerketek agertzen duten bezala) ezagutzak hobetzeko eta lehen hizkuntza erabiltzeko.

Jarraibideak, argibideak, azalpenak... eskolan hain ohikoak diren lan horiek irakatsi nahi den hizkuntzan egiten dira. Eskola hizkuntzaren agertoki eta ikaskuntza egoera izatera igarotzen da; izan ere, esaten dena testuinguruan jartzen da eta askoz hobeto azaltzen da, hori baita haurren bizi esparrua.

Programa honen bidez ingelesaren esparruari zuzenduriko ordutegia zabaldu egiten da (uztailaren 5eko 366/2002 FORU AGINDUA). Ematen zaion denbora curriculumeko gai guztietatik dator. Ingelesko ikasgaiarekin bateratzen da, eta horietan aditu direnek eman eta ebaluatzen dituzte.

Programa Haur eta Lehen Hezkuntzei dagozkien ikasturte ezberdinei dagozkien **unitate tematiko** ezberdinen bidez antolatzen da.

Unitate tematiko horiek ikasgai edo ezagutza esparru ezberdinek **gai** baten inguruan eginiko ekarpenak bate-ratzen ditu. Gai hori ikuspuntu askotatik (esperimentala, artistikoa, aisialdikoa...) garatzen da, eta horrek ikasleek gai ezberdinak modu egokiagoan berenganatzea ahalbidetzen du. Unitate horiek eratzen dituzten jarduerak ikasleen arteko, eta ikasleen eta irakasleen arteko interakzioa ahalbidetzen dute –ikasleentzako kooperazio edo gizarte dimentsioa azpimarratuz– eta informazioaren bilaketa sustatzen dute mota guztietako iturrietan.

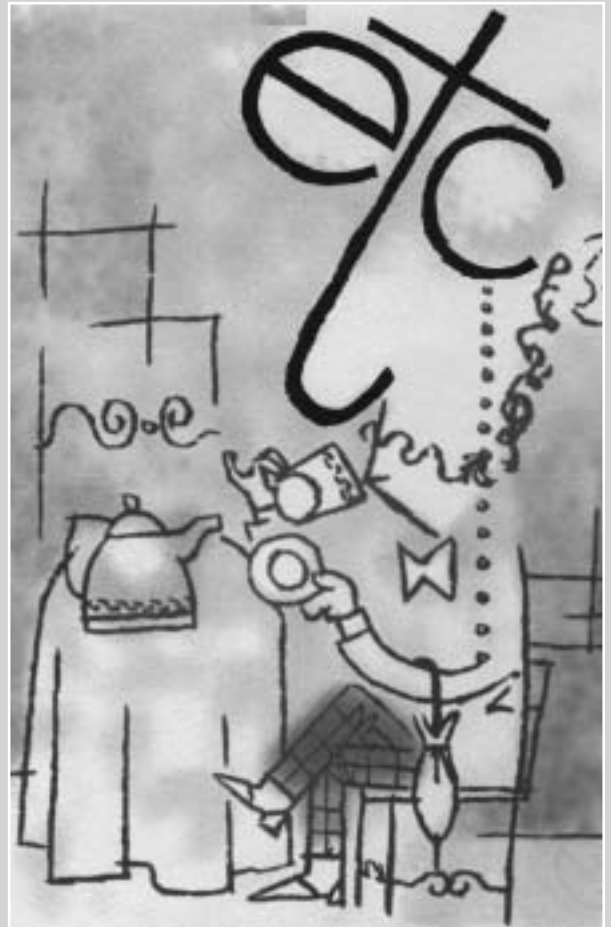
Irakasleek ikasleen lana eta parte-hartzea neurtu, gidatu, koordinatu eta bultzatzen dute. *Beharrezkoa den hizkuntza* errazten dute (hitzak, estrukturak, testuak) eta hori egokiak diren testuinguru edo egoeratan –erabilpena eta esanahia azaldu eta zehaztuz– erabiltzen da *jardueren aurretik, bitartean eta ondoren*. Irakasleen papera ezinbestekoa da prozesuaren tarte guztietan eta bereziki lanak aukeratzeko garaian eta gaiak ikasle taldeari egokitzekoan, gelaren barruko komunikazioa mantentzerakoan eta lan egiten den ikasleen jarraipena egiterakoan. Halaber, ezin ahaztu daitezke eginkizun erraztenak –ez ordea lan gutxiengokoak–, hau da, materiala, lan koadernoak, fitxak,... prestatzea.

Gaiekin egiten den lana beste sistema batzuekin, esate baterako, testu liburuen jarraipenekin, egiten denaren ezberdintzat eta **osagarritzat** hartzen da. Beste horiek sistematiagoak, zehatzagoak, mailakatuagoak eta ikasle eta irakasleek errazago erabiltzeko modukoak bezala ulertzen dira.

Ikasleek azaltzen zaiena –normalean baliabide gehiagorekin (flashcards, word, cards, realia, aurkezpenak, adibideak...)– ulertzeko etengabeko esfortzua egiten dute, eta ahal duten heinean ematen diren argibideak jarraitzen eta proposaturiko jarduerak egiten saiatzen dira, proposaturiko helburuak lortzeko beren gaitasun kognitibo, linguistikoa eta sozialak erabiliz. Lehen Hezkuntzako bigarren mailatik aurrera egin daitekeen produktu baten edo bat baino gehiagoren *proiektuaren* inguruan antolatzen dira, eta horrek edukien muina eratzen du. Aurreko ikasturteetan ere, haurrak produktuen gauzatzean nahastu dira: gaiaren inguruko fitxak, eskulanak eta plastikak.

Irakasleen ardura ez da bakarrik edo bereziki edukia azaltzea. Haurren jarduerak bideratzen dituzte lehen aipaturiko aldeetan. Era berean, ikasleak ez dira mugatzen entzun eta buruz ikastera.

Bestalde, bai Haur Hezkuntzan bai Lehen Hezkuntzan, *tipologia ezberdineko testu* osoak lantzeko eskatzen zaie haurrei, eta horien atean honakoak aurki daitezke: abestiak, olerkiak, ipuinak, azalpenak, jarraibideak, errezeptak, arauak, gutunak, fitxak, elkarrizketak, galdeketa eta formularioak, eta abar. Horrek, *helburu ezberdinak* ditu: jarraibideak jarraitzea, abestea, besteentzat errezitatzea, gai baten inguruan ikastea, jolastea, zer egin behar den eta hori nola egin behar den jakitea. Horren arrazoia komunikazio unitateak *testuak* izatearen printzipioa mantendu eta aplikatzen saiatzea da.

English through contents-aren (ETC) irudia.

Haur Hezkuntzako unitateek (Lehen Hezkuntzako 1. mailak jarraitutasuna ematen die eta zubi lanak edo trantsiziozkoak egiten ditu gainerako Lehen Hezkuntzako proiektu ereduarentzat) *ipuinak* dituzte muin bezala. Horietako bakoitzaren inguruan, gai bakoitzean, gainerako jardura guztiak antolatzen dira, horien artean: zentzumen pertzepzioaren garapena, psikomotritzitatea, lan ohi-turen sekuentziak (aurkezpenak, agurrak, jasotze lanak, jardura aldaketak...), arte adierazpenak (plastika, antzerkia, abestiak). Horrek guztiak programaren ikuspuntua garatzeko balio du: ingelesaren irakatsi edukien bitartez, tarte honen berezitasunen arabera.

Lehen Hezkuntzako 2. mailatik aurrera *proiektuak* azken produktu bat edo bat baino gehiago egitean sartzen dira, eta horrekin batera jardura ugari eta anitzak garatzen dira diziplinaren ikuspuntu ezberdinen inguruan, eta esparru globalean barneraturik.

Programa osoa (Haur eta Lehen Hezkuntzako 9 ikasturte-tarako 43 unitate didaktiko, eta horiei dagozkien materialak –grafikoa eta ikus-entzunezkoa– eta dokumentu osagarriak) zentro guztiei banatu zitzaizkien 2005eko ekainean DVD euskarrian. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak etengabeko sostengu izan dira, eta ezinbesteko osagarri programa egin eta barreiatzeko.

Irakasleriaren lankidetzaren etengabekoa eta iraunkorra izan da programa egiterakoan, eta esker on berezia merezi du. Halaber, programa metodologiaren berriztapenaren katalizatzaile izan da, eta irakasleen arteko lankidetzarako topaleku.

CNAI. NAFARROAKO HIZKUNTZEN AUTOIKASKUNTZARAKO GUNEA. "HIZKUNTZAK IKASTEA, BIDAIAZTEKO GONBIDAPENA"

Pedro Cardeñosa
Nafarroako Hizkuntzen Autoikaskuntzarako Kudeatzailea

Nortzuk gara

CNAI Foru Aldundiko Hizkuntza Prestakuntzarako Zentro bezala indartzen da, atzerrian harreman indartsu eta proiektuak izanez.

Berriztapen teknologikoak eta garapena geroz eta nabarmenagoak dira gure Zentro-

an eta gure ezaugarrietako bat bilakatu dira. Guzti hori gure irakasle eta laguntzaile taldeak suposatzen duen baliari gehitzen zaio, izan ere horiengan prestakuntza eta konpromisorako izpiritua azpimarratzekoak dira. Haiei guztiei eskerrak ematen dizkiegu eginiko esfortzuagatik.

Prestakuntza programetarako bi ildo ditugu:

- Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleentzako laguntza ikastaroak.
- Nafarroako Gobernuako funtzionario eta langileentzat ikastaro ezberdinak.

2005-06 tarterako egindako kalkuluen arabera, gure Zentroak 4000 ikasleko bolumena hartuko du udako programen eta eskola garaiko ikastaroen artean, Iruñean, Tuteran eta Lumbierren.

Gure metodoak hiru euskarri nagusi ditu:

- Ikaslearen gaitasunaren garapena ikasketa autonomoa ahalbidetzeko.
- Lankidetzak ikasketa sustatzea mimesia bultzatuz.
- Etengabeko berriztapenak aplikatzea, bai jarrera metodologikoari dagokionez, eta baita garapen teknologikoari dagokionean ere, eta emaitza horiek beste batzuei helaraztea.

Beste hizkuntza bat ikastea. Zergatik pentsatzen dugu atzerriko hizkuntza bat ikastea?

Nire burua ikusten dut 8 urterekin, eta izugarri gustuko nuen doinu bereziko jendea hitz egiten entzutea, horrek beste lekuetara eramaten ninduelako.

Hortik denbora batera ulertu nuen joko hori benetan zela dibertigarria, eta pertsona haiek entzun nituen lehenengo aldiaren sentitutako esperientzia eta sentazioak benetan bizitzeko aukera nuela.

Uste dut atzerriko hizkuntza bat ikasteko benetan dagoen motibazioa gauza berriak aurkitzeko nahia dela, enigma

Pedro Cardeñosa Domingo

desestaltzeko gogo, sekulan imajinatu ez genituen paisaien aurrean liluratuta geratzeko desioa.

Hizkuntzaren transmisioan ezinbesteko papera duena: irakaslea

Ama hizkuntza ikasten dugunean bezalaxe, hizkuntza hori ezagutzen duten eta transmitituko diguten pertsonen papera ezinbestekoa suertatzen da.

Irakasle guztiak garrantzitsuak dira gure bizitzan eta norberaren garapenean une oso biziak markatzen dituzte.

Hizkuntza irakasleak ezagutzeko, bizitza ikusteko beste modu bat aurkitzeko, nahia piztu behar du ikaslearengan.

Irakasleak baliabideak kudeatzen ditu, ibilbideak proposatzen ditu, lagundu egiten gaitu, baina esfortzua pertsonala da. Irakaslea da aurrerapausoak emateko erabakia hartzen duena. Motibazioa pertsonala da, esfortzua pertsonala da, poztasuna besteekin banatzen da. Irakasle batentzat ez dago bere ikasleak aurrerapausoak ematen ikustea baino poztasun handiagorik, eta horrekin batera ikustea, ekainean, ikasturtearen amaieran alegia, ikasturtearen hasieran ezinezko ziruditen gauzak egiteko gai direla.

Irakaslea:

- Ilusioa pizten du.
- Ilusioa bizirik mantentzeko motibatzen du.
- Aurrerapausoak emateko aukera eta bide ugari proposatzen ditu.
- Bide onetik zoazen ala ez, aurrera egiten duzun ala ez esaten du.
- Lagundu, animatu, entzun eta ulertu egiten du.
- Ahalik eta baldintza onenak eratzten ditu esfortzuek emaitzarik onenak lor ditzaten.
- Erreferentzia da.

Prozesu honen euskarria: ikaslea

Ikaslea prozesu honen muina da. Helburua eta aktore nagusia da. Ez bada ikaslerik, ez dago ikasketarik.

Ikasleak prozesua hasten du ia autonomo izan gabe, haurrek lehen keinuak, lehen hitzak, ikasten dituztenean bezalaxe.

Hizkuntzak ikasten dituen berehala ohartzen da bere garapena bere esfortzuaren eta bere helburu pertsonalak jasotzen dituen plan bat eratzeko gaitasunaren menpe dagoela. Irakasleak bide bat edo gehiago jarriko dizkio, baina bera izango da azkenean erabakitzen duena nondik igaro nahi duen ikaskuntzaren helmugara iristeko.

Ikaslea bere bide propioaren jabea da, berak erabakitzen du eta berak aldatu dezake.

Ikaslea:

- Hizkuntza berri bat ikasteko gogoia sentitzen du.
- Motibazio pertsona du horretarako.
- Motibazio pertsonal hori ikaskuntza guztiaren iturria da; ikasteko gogoak geroz eta autonomoagoak izango garen prozesuari hasiera ematea ahalbidetzen du, eta geroz eta gaitasun handiagoa ematen digu gure bidea erabakitzeko: nora joan nahi dugun, nola, zergatik...

- Gaitasuna, heldutasuna eta ideia argiak ditu gehien egokitzen zaion bidea aukeratu ahal izateko.
- Irakaslearen aholkuak entzunez, aurrera egiten du.
- Akatsak eta asmatzeak onartzeko gai izatera iritsi daiteke. Badaki zeintzuk diren bere ahulune eta sendotasunak.
- Bere berdinak direnetan islatzean ikasi egiten du, bera bezala eta egoera eta testuinguru antzekoetan ikasten ari direnetan hain zuzen. Horrek bere buruari buruzko, ahuluneen eta sendotasunen ikuspegia izateko aukera ematen dio. Mimesia oso faktore indartsua da ikasteko garaian. Gure bizitzako gauza asko –guztia ez esatearren– imitazioaren bidez ikasten dugu, eta beste batzuekin identifikatzen garela onartzeak energia oso sendoa ematen digu.
- Puntu batetik aurrera, familiarekin eta gurasoekin gertatu ohi den bezala, ikaslea erabat autonomoa da eta bere kabuz aurrera egiteko aukera du.

Ikaskuntzarako tokia: taldekako eskolak eta gela birtuala

Taldekako eskolak

Ikastaroaren funtsa da, ikasleen arteko eta ikasleen eta irakaslearen arteko topalekua, bai eredu presentzialean eta baita semipresentzialean ere. Ikasleak bere prozesu berean –ziurrenik puntu berean edo oso antzekoan– dauden beste ikasleekin elkartzeko une hori behar du.

Gelan, ikaslea bere ikaskideekin identifikatzen da, eta taldearen eta bere aurrerapen propioak neurtzen ditu. Irakaslearekin interakzioa ematen da, ikasten duten hizkuntza hitz egiten den tokian emango liratekeen benetako komunikazio egoerak diruditenak simulatuz, eta gaitasun oso konplexuak jartzen dira martxan.

Gelan erabateko komunikazio una ematen da, beharrezkoa da ikasleak berea bezala bizitzea, horixe sentitu eta zuzentzea, proposamenak eginez eta ikaskideekin jarraitako helburuetara iritsiz.

Taldekako eskolatan antzematen diren lau interakzio/sinergia maila daude:

- Irakasle > ikasle maila.
- Ikasle > irakasle maila.
- Ikasle > ikasle maila.
- Taldeko maila.

Beharrezkoa da prozesu honetan parte-hartzen dugun guztiok kontuan hartzea gertakari hori eta horren ondotik jardutea.

Gela topalekua da, gure elkartzeko gunea. Gure nahi guztiak doazen lekua da.

Gela birtuala: ikaskuntzarako presentziala ez den gune berri bat.

Azken urte hauetan komunikazio esparru berriekin trebatu gara, eta horiek hezkuntzaren esparrura ere iritsi dira. Teknologiarekin garapenari esker posible diren gune birtualez ari gara; horiek ikasketak aukerak zabaldu dituzte gela itxi baten parek ezarritako mugak gaindituz.

Esparru birtualek orain dela urte gutxi batzuk imajinatu ere egiten ez genituen aukerak eskaintzen dituzte. Teknologia garatuz doa egunetik egunera eta indar handiko baliabideak eskaintzen ditu ikaskuntzarako. Horiek orain dela gutxi arte “zientzia-fikziozkoak” iruditzen zitzaizkigun.

Gaur egun nahiko ohikoa da irakasle batek “foro”, chat edo blog bat irekitzea, bere ikasleek eskolekin lotutako jardueraren batean horixe erabiltzeko aukera izan dezaten.

Esparru birtualek honako aukera hauek ematen dituzte:

- Irakasleak unitate didaktiko bakoitza “antolatu eta kudeatzea”. Bertan, ezarritako helburuetarako egokien iruditzen zaizkion on-line baliabideak aldatzeko aukera izango du.
- Irakasleak ikasleen banan-banako jardunaren jarraipen estatistikoa izateko aukera ematen du.
- Gurasoek beren seme-alaben tutorek duten informazio berdina izan dezakete. Gurasoek edo ikasleen tutorek aurrerapausoen eta beren jardunaren datuak izan ditzakete une oro.
- Programaren arduradun diren beste batzuk ekimenaren jarraipen osoa izateko aukera izan dezakete.
- Irakasleak tutore papera bete dezake. Konfiantza ingurumena eratu dezake, ikasleak bere buruarengan izan beharreko segurtasuna eta ikaskuntzaren esparruko helburu propioekiko konpromisoa bultzatuz.
- Ikasleak ikastaroaren edukietara iristeko modu erraza da.
- “Segida duen jarraibidean” ikasleak bere jardunbide eta aurrerapausoen eritimoa markatzeko aukera izango du.
- Ikasleak bere prozesuari buruzko hausnarketak egiteko aukera du (ikaslearen egunerokoa), eta hausnarketa horiek bere tutorearekin partekatuzeko aukera.
- Ikasleak banakako edo taldekako proiektuak egiteko aukera du. Horiek ondoren gela guztiaren aurrean aurkeztuko dira aurrerapausoak eta poztasuna gelakideekin partekatuzeko, ikaskuntza talde bezala aurrera egiten laguntzen dien loturak indartuz. Mimesian oinarritzen den lankidetzara da ikaskuntza, eta esfortzuak batzen ditu emaitza komunak lortzeko.
- Ikaslea gai izatea hizkuntzan eginiko lanaz ohartzeko karpeta birtualean erregistraturik geratzen diren emaitzen bidez.

Eskerrak

Hori da egiten duguna edo egiten saiatzen garena. Gure ahalegin guztia jartzen dugu hori ahalik eta modu eraginkorrenean gauzatzeko.

Ez dut artikulu hau amaitu nahi esan gabe programatako bat egiteko ezinbestekoa izan dela CNAlk pertsona eta erakunde askoren partetik jasotako laguntza. Pertsona horiei buru-belarri aritu izana eta lagundu izana esker-tzen diegu. Horien artean, gure irakasleak, irakasle ez diren langileak, eta ondoren adieraziko ditudan bezalako laguntzaileak daude: Hezkuntza Saila, Nafarroako Administrazio Publikoaren Institutua, Iruñako Udala, Tuterako Udala, Nafarroako Urrutiko Hizkuntza Eskola, ikastaroak eman dituzten Eskolak, Bigarren Hezkuntzako Institutuak, Lanbide Heziketarako Zerbitzua, Iruñako Hizkuntza Eskola Ofiziala eta, noski, gure ikasleak.

CARDENAL ILUNDAIN: ESKAINTZA ELEBIDUNA IRAKASKUNTZA PUBLIKOAN

Ana Isabel del Amo Oyaregui
Cardenal Ilundain HI-aren zuzendaria

Azken urte hauetan Europarantz irekitzearen politika bizi izan dugu gure herrialdean, eta egungo gizarteak bizi duen etengabeko aldaketak eskola egoera berrietara moldatu beharra ekarri du. Horren bidez, ikasleei etorkizunearan lan munduan toki bat aurkitzea erraztuko dien prestakuntza eman ahal izango zaie.

Ana Isabel del Amo Oyaregui

Hezkuntzaren esparruan jartzen diren helburuen artean, ikasleak bere hizkuntzaren ezberdina den batasuneko beste hizkuntza batean komunikatzeko gaitasuna lortzea da.

Hezkuntza saila eboluzio horretaz konturatu zen, eta gure eskolan ingeles-gaztelera irakaskuntza elebiduneko programa bat jarri zuen martxan, eskola publikoan horrelako irakaskuntza mota denbora luzez eskatzen ziharduten hiritar talde handi bati erantzuteko asmotan.

Cardenal Ilundain Eskola Publikoak poztasun eta irrikaz onartu zuen aurrean jarri zitzaion erronka, eta azken urte hauetan esfortzu nabarmena egin du irakaskuntza elebidun hori diseinatu, funtzionamenduan jarri eta horren guztiaren jarraipena egiteko.

Joan den ekainean, beste Autonomia Erkidego batzuekin batera, eskola elebidunen talde baten parte izatera pasa gara, orain dela urte batzuetatik hona hizkuntzen curriculum bateratua aplikatzeko programa komuna lortzeko lanean diharduen taldearen parte, alegia. Programa gaian aditu diren langileen lanaren emaitza da. Aditu horiek British Council-eko eta Hezkuntza Ministerioko espezialistak dira, eta beren lana curriculum ingelesa eta espainiarra aztertzea, alderatzea eta bateratzea izan da, Zentro talde honen ezaugarrietara egokitzen den programa lortzeko.

Proiektuaren ezaugarriak

Gure lanaren ezaugarri nagusia bi hizkuntzak –ingelesa eta gaztelera– modu bateratuan tratatzea da maila bakoitzari dagozkion edukiak irakasterakoan.

Lan egiteko era hori ez zen modu espontaneoan sortu. Lan egiteko era hori puntu askoren hausnarketaren ondorioz etorri zen. Gaian aditu direnen arteko eztabaida luzeak egon ziren, itunpeko sarean aurki zitezkeen ereduak aztertu ziren, eta gurasoek sarritan adierazten zituzten galdera edo zalantzak kontuan hartu ziren.

Iritsitako lehen ondorioetako bat hezkuntza bi hizkuntzatan ahalik eta ikasgai gehienetara iristea ahalbidetu be-

har zela izan zen, ikasgai bakoitzak bere hitz zehatzak dituelako. Ingeleseko edukiak irakaskuntza esparru batean edo bira mugatzen bazen, haurrek hizkuntza horretako hitz zehatzak ikastea ekarriko zuen, gaztelera bakoitik emaniko gainerako ikasgaietako hiztegia baztertuz. Horregatik, interesgarriagozat jo zen esparru kopuru handiagoa hartzea. Horrela, haurrek buruz landutako kontzeptuak berenganatzen dituzte, eta era berean, gela erabilitako bi hizkuntza horiei lotutako hiztegia ikasten dute.

Bi hizkuntzetan emaniko irakaskuntza ereduak jartzeak –batak beste indartu eta laguntzen duena– ikasleari ulermena errazten dio, bai elkarketak egiteagatik bai ondorioak ateratzegatik, eta hasiera batean ulertu ez zuen kontzeptu haren esanahia harrapatzeko gai izan daiteke.

Honek ordea, ez du konpontzen hizkuntzetarako erraztasun gutxiago duten haurren gurasoen ardurak; haiek kezkatu baitaude ikasgai zehatz baterako nahi lortu nahi den maila ez lortzearekin, edo eguneroko etxeko-lanetan laguntzeko aukerarik ez izatearekin.

Irakasleriaren antolaketa eta koordinazioa

Zentroak garaturiko planteamendu elebiduna edukiak bi hizkuntzatan jorratzean datza eta ikasle talde batek bi irakasle izatea eskatzen du, bata ingelesean aditua dena eta bestea gai guztietan orokorrean gaztelera arituko dena. Biak “tutore-kideak” izango dira, eta esparru bakoitzeko saio kopurua modu orekatuan banatuko dute.

Sesioetan biek aldi berean jorratuko dituzte eduki berdinak, aurretik ezarritako eta bien artean adostutako teknika eta jarduerak ezberdinak erabiliz.

Lan egiteko modu honek **koordinazio** ezin hobea eskatzen die bi irakasleei. Biek oso argi izan behar dituzte lortu nahi diren helburuak eta horiek lortzeko beharrezkoak diren jarduerak.

Modu berean, emaitzak baloratzeko beharrezkoa den informazioa emango duten adierazleak argi ezarri beharko dira.

Koordinazio hori lortzeko ezinbestekoa da irakasleek astero bilerak izatea aurretik eginiko lanaren balorazioa egiteko eta hurrengo asterako jarduerak programatzeko. Gainera, maila horretan parte-hartzen duten irakasle guz-

tiakin ere egin behar dira koordinazio bilerak, bertako gai propioak joratzeko.

Metodologiari dagokionez, komenigarria da azpimarratzea esparru guztietan landu nahi ditugun edukiak sartzen goazen **proiektuan** oinarritzen dela. Horren bidez ikasleak aukeratutako gaien ikasketa erraztuko dion informazioa bilatzea lortu nahi da, batzuetan gainera, familiei eskatuko zaie lan horietan parte-hartze-ko. Beste batzuetan berriz, interesatzen zaizkien gaien inguruko geroz eta bilaketa autonomoagoak egiten lagunduko dien baliabide zehatzak ematen zaizkie. Hori guztia oso atsegingarria eta motibazio handikoa da haurrentzat, eta gainera, Zentroko irakasle eta familien artean elkarlan eta konplizitate harremana eratzea suposatzen du.

Eskolako aiten eta amen gogobetetasun maila ona eta oso onaren artean kokatzen da. Kontentu daude beraien ustez seme-alaben hezkuntzan garrantzitsuen diren alde- en aurrean Zentroak emandako erantzunarekin. Hori Zentroak urtetik urtera antzematen duen matrikula kopurua handitzean nabaritzen da, eta baita familiek eskolarekin agertzen duten jarrera irrikatsu eta laguntzailean ere.

Proiektu Pedagogikoaren beste ezinbesteko puntu bat **ebaluazioa** da. Lehen helburuaren xedea ikasleak esparru ezberdinetan irakaskuntza elebarkarrek ere duetan eskolatutako haurren ezagutza maila berdina lortzea da, eta horrekin batera haiena baina pixka bat hobea den maila eskuratzea ingeles hizkuntzan.

Horregatik, British Council-ek Lehen Hezkuntzako 6. mailan egiten duen kanpo ebaluazioaz gain, haurrei barne frogak egiten zaizkie Haur Hezkuntzaren tartea amaitzerakoan, eta Lehen Hezkuntzako ziklo bakoitza amaitzerakoan. Horietan lortutako emaitza positiboek adierazten dute proiektuak arrakasta duela eta eginiko esfortzuak, dudarik gabe, pena merezi izan duela.

NAFARROAKO URRUTIKO HIZKUNTZA ESKOLA: HIZKUNTZA ESKOLA OFIZIAL BAT BIGARREN HEZKUNTZAKO ZENTROETAN

Maite Osés Larumbe
EOIDNA-ko zuzendaria

1993. urtetik aurrera modu esperimentalean hasi zen Programa berritzaile bat dago Nafarroan, eta egun programa hori errealitate bat da eta gure autonomian tinko ezarri da: Urrutiko Hizkuntza Eskola Ofizialaren (EOIDNA) eta Bi-

Maite Osés Larumbe

garren Hezkuntzako Zentroen arteko Lankidetzeta programa.

Zer da EOIDNA? Zer dela-eta eratu zen Nafarroan Hizkuntza Eskola "bitxi" hau?

Nafarroako Gobernuak Eskola hau eratu zuen 1993ko azaroan, eta helburu bikoitza zuen:

- Helduei zuzenduriko hizkuntzen urrutiko irakaskuntza sustatzea LOGSEak ezarri bezala (Gaur egun *That's English* ikastaroan jasotzen da, eta lurralde nazional osoan ematen da).
- Horixe nahi duten Bigarren Hezkuntzako ikasleei, Bigarren Hezkuntzako hizkuntza curriculum eta HEO-etakoekin bateratzea ahalbidetuko dien programa eratzea, eta horien titulazioa lortzea.

Une hauetan, beraz, hiru Hizkuntza Eskola Ofizial daude Nafarroan: Iruñako HEOa, Tuterako HEOa eta EOIDNA. Hirurak Nafarroako Gobernuak Hezkuntza Sailaren menpe daude, araudia komunaren babespean, eta balio berdineko tituluak ematen dituzte.

Nola funtzionatzen du Bigarren Hezkuntzako zentroekin dagoen lankidetzeta Programak?

a) Izaera boluntarioa

HEOetako irakaskuntzak ez dira derrigorrezkoak, beraz, Programa honetan parte-hartzen duten ikasleek, irakasleek eta Zentroek modu boluntarioan egiten dute.

b) Hizkuntzentzat utzitako ohiko orduetan ematen diren eskolak

Kontua ez da HEOko eskolak ematea eskola-orduetatik kanpo, baizik eta Zentroetako ohiko hizkuntza eskolak aprobetxatzea. Eta puntu honetan hori nola gauzatzearen zalantza agertzen da, kontuan hartuta **bi irakaskuntza moten arteko aldeak**. Modu xehatuan ez bada ere –sistema bakoitzaren barruan antzematen den errealitatea ez baita homogenea–, interesgarria suerta daiteke alde horiek aztertzea: (ikusi koadroa hurrengo orrialdean).

Desberdintasun horiek alde batera utzita, errealitatean antzematen da ikasten den hizkuntza berdina dela bi sistemetan eta askotan Bigarren Hezkuntzan oso goiz hasten dela horren ikasketa. Lankidetzeta Programa honen helburua bi irakaskuntza motek komunean dituzten aldeak ahalik eta gehien sustatzea da, HEO-tako ziurtagiriak lortzeko prestatu nahi duten ikasleen lana erraztuz.

c) Irakasleriaren koordinazioa.

Ezinbesteko elementua da. Alde ezberdinak ditu:

- a) helburuak aztertzen dira gaitasun eta mailen arabera, eta horiek lortzeko beharrezkoak diren edukien arabera.
- b) ebaluazio irizpideen koordinazioa, batez ere idazmena eta mintzamina, horien zuzenketaren irizpideen izaera subjektiboa kontuan hartuz.
- c) EOIDNAko hezkuntza esparruetatik laguntza materialen eraketa (orientazio frogak eta gelako materialak) jarritako helburuak lortzea ahalbidetzeko.

Erregimen Bereziko irakaskuntzak	Irakaskuntza Orokorra
Orokorrean, asteroko ordu kopurua: 4,5	Orokorrean, asteroko ordu kopurua: 3
Irakaskuntza espezializatu. Ikaslearen parte-hartze boluntarioa: aldeko jarrera, motibazioa eta esfortzua	Derrigorrezko irakaskuntza: hizkuntza ikasgai bat gehiago da, kargaturiko curriculum batean.
Motibazioa askotan lan esparruarekin lotzen da, norberaren lana suposatzen du eta ez dago diziiplina arazorik.	Askotan ez dago motibaziorik, lan mundua urruti antzematen da eta adinari egozten zaizkion diziiplina arazoak egon ohi dira.
Hizkuntza helburuak lortzeko interakzioa dago irakasle/ikaslearen artean. Ikasleen zentzu horretako exijentziak.	Askotan irakasleak esfortzua egin behar du hizkuntza landu ahal izateko nahikoa diziiplina lortzeko.
Kurtsuan zehar hautespen naturala ematen da. Helduen arrazoi propio ezberdinek (familia, lana, ikasketak) ikasketa horiek uztea ekartzen dute, eta ratioak gutxitu egiten dira.	Eskoletara joateko eta ebaluazioak izateko betebeharra dago. Ratioak ez dira aldatzen ikasturtearen amaierara arte.
Taldeak homogeenak dira eta sendoturiko hizkuntza mailen arabera egiten da aurrera.	Taldeak ez dira homogeenak hizkuntzari dagokionean.
Helburuak: hizkuntzaren irakaskuntza besterik ez.	Helburuak hizkuntzaren irakaskuntzatik haratago doaz.
Lau gaitasunak ebaluatzen dira maila guztietan.	4 gaitasunak ez dira modu orokorrean eta sistematikoki ebaluatzen. Izan ere, selektibitatean ez dago mintzamen frogarik.
Orokorrean, HEOek baliabide material egokiak dituzte: telebista, bideoa, laborategiak, internet...	Baliabide horiek ez dira beti bermatzen.
Zentroak sentikortasun berezia du hizkuntzekiko.	Batzuetan zentroko zuzendaritzak beste lehentasun batzuk ditu.

Hizkuntzak

Euskara (A eta D Ereduak), Frantsesa eta Ingelesa egin daitezke.

Matrikulazioa

Bigarren Hezkuntzako Zentrozen eta EOIDNaren elkarlanean bidez egiten da.

Mailen egokitapena

	Ingelesa, Frantsesa eta Euskara (A eredu)			Euskara D eredu		
Erregimen Bereziko Irakaskuntzak	HEO 1.a	HEO 2.a	HEO 3.a	HEO 3.a	HEO 4.a	HEO 5.a
Erregimen Orokorreko Irakaskuntzak	DBH 3.a	DBH 4.a	Batx. 1. eta 2.a	DBH 3.a	DBH 4.a	Batx. 1. eta 2.a

Zentroak

EOIDNarekin, Nafarroa osoko Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta horren Ondoko Zentroek jardun dezakete lankidetzan, bai sare publikokoak eta baita itunpeko sarekoak ere. Horretarako, Zentroko Eskola Kontseiluaren oniritziarekin, Hezkuntza Sailari baimena eskatu behar zaio.

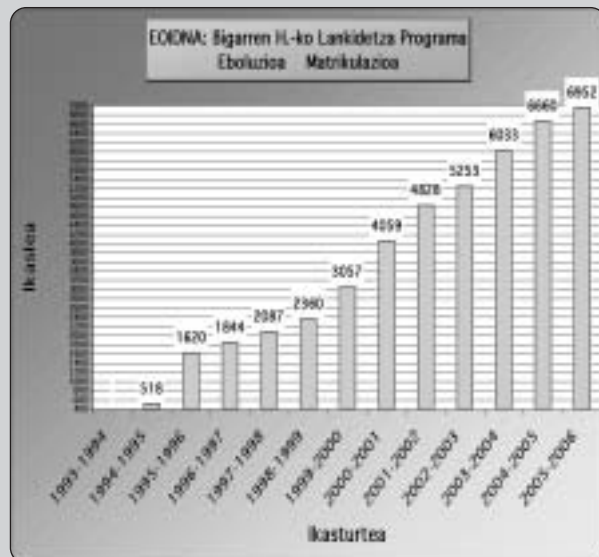
2005-2006 ikasturtean 74 zentrok jardun zuten EOIDNarekin.

Irakasleria

Programa hau garatzen da EOIDNako irakasleen lankidetzari eta Zentro Laguntzaileei esker. Azken horien funtzioak oso ezberdinak dira: ikasleak prestatzea, koordinazio bileretan parte-hartzea, ebaluaketa prozesuan parte-hartzea bai prestakuntzarako frogetan eta baita ziurtagiriak lortzeko frogetan ere.

Une honetan 267 irakaslek dihardute EOIDNarekin elkarlanean.

Matrikulazioaren eboluzioa

Ebaluazioa

Ikasturtean zehar ikasleak izaera orientatiboa duten **aprobetxamendu frogak** egiten ditu; horiek ez dute inolako balio akademikorik izango.

Ziurtagiriak lortzeko idatzizko frogak (Ziklokoak nahiz 1., 2. eta 4. mailakoak) **modu anonimoan** egiten dira, egun berean eta ordu berean. Ahozko frogak Bigarren Hezkuntzako Zentroetan bertan egiten dira.

Oinarrizko Zikloko eta Goi Mailako Zikloko **ziurtagiriak lortzeko frogak** Nafarroako hiru HEOetan egiten dira. 2001ean Oinarrizko Ziklokoak ezarri ziren eta 2003an Goi Mailako Ziklokoak.

Programaren balantzea eta balorazioa

Kontuan hartu behar da programa konplexu baten aurrean gaudela, eta balorazioa sinplea egiten ez duten hainbat faktore antzematen direla. Faktore **positiboan** artean motibazioa, gaitasuna eta mailek ezarritako helburu argiak eta gelako "errebote efektua", irakasleriaren koordinazio eta babesa, aniztasunarekiko arreta eta landa esparruei emaniko arreta egongo lirakeke.

Ezin ahaztu daiteke ordea, alderdi **problematikoak** ere ezinbestean aztertu beharreko errealitate direla: HE-Ok ziurtagiriak lortzeko zailtasunak, hori gertatzen denean ikasle eta familien artean sortzen den frustrazio sentimendua, Programa hau presio bat gehiago suposatzen duen -ez bakarrik lanari dagokionean, baita horrek suposatzen duen kanpo ebaluaketari dagokionean ere- irakasleriaren aparteko lana.

Etorkizunerako aukerak

Azken urte hauetan aldaketa garrantzitsuak bizi izan ditugu atzerriko hizkuntzen irakaskuntza eta ebaluazioaren esparruan. Europako Kontseiluak 2001ean argitaraturiko Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren eragina ezin da zalantzan jarri eta egun derrigorrezko erreferentzia da hizkuntzaren ikuspuntu eta ebaluazioari dagokienean. LOEak Marko horren printzipioak jaso ditu, eta HEOetako irakaskuntzen estruktura berria eratu du hiru mailatan: Oinarrizkoa, Tartekoa, eta Aurreratua.

EOIDNAk aldaketa horiek sartuko ditu derrigorrez eta lan egiten jarraituko du une horretatik aurrera are handi nahi handiagokoa izango den helburua lortzeko: hizkuntzen ohiko irakaskuntzaren bidez, ikasleek Europako herrialde ezberdinetan onartuko diren Hizkuntza Eskola Ofizialetako ziurtagiriak lortzeko aukera izatea.

EOIDNAren (Nafarroako Urrutiko Hizkuntza Eskola).

ATZERRIAN MODU ERAGINKORREAN IKASTEKO EREDUAK: ERABILTZAILAREN GIDA

Miguel Angel Amigo, Step-eko zuzendaria

Artikulu honek jorrazten duen ikuspuntua ahalik eta praktikoen izatea nahi dugunez, "erabiltzailearen gida" hain zuzen ere, ez dugu denborarik galduko oso erabilgarriak ez diren zehaztasunak egiten atzerrian hizkuntza ikastearen eraginkortasunaren inguruan. Horrela, bada, eraginkorra dela onartzen dugu (eta beharrezkoa nire ustetan) eta dauden eredu ezberdinak aztertzen saiatuko gara.

Miguel Ángel Amigo

Hala eta guztiz ere gogoratuko dugu programa hauen helburua komunikazioa ahalbidetuko duten oinarrizko gaitasunak hobetzea dela: ulermena (listening) eta mintzamena (speaking).

Zehazki, hizkuntza erabiltzeko beharrak pizgarri lanak egiten ditu: "Esaten didatena ulertu behar dut, eta haiek ni ulertzea lortu". Helburu hori lortzen joatea (lehentxeago edo geroxeago ematen dena) ikasten jarraitzeko suspengarri bilakatzen da.

Utziezadazue erabiltzaileari buruz hitz egiten hemendik aurrera ikasle edo parte-hartzaile (gurusoak izan arren erabaki hori hartzen dutenak) bezala. Halaber, une honetatik aurrera, ingelesaren kasua aipatuko dut, erabiltzaile izan daitezkeen pertsonen % 95ak hizkuntza hori hobetu nahi duelako. Planteamendu orokorrak balio du Frantziako frantsesarentzat, Alemaniako alemanarentzat eta abar, baina ingelesak dituen ikasle kopuru handiak hizkuntza horren aukerak anitzagoak bilakatzen ditu eta gaiaren garapen nabarmenagoa ahalbidetzen.

Lehen parametroa. Adina

Ikaslearen **adina**. Artikulu honen xedea eskolako ikaslea da, hau da haur edo nerabe garaian dagoen ikaslea. Gainera, adin hori ezin hobea da ezagutza orokorrak jaso eta sendotzeko, baina bereziki, atzerriko hizkuntzak ikasteko.

Hala eta guztiz ere, atzerrira joateko garaia ez da oso goiz eman behar. Esperientziaren gainerako elementuek -familiarrik urruntzea, ohitura ezberdinetara (beraizentzat arraroak) ohitzea, eta abar- 'heldutasun' berezia eskatzen dute. Alde hori ez dator beti bat adin fisikoarekin, izan ere, zurren egongo dira 12 urteko haur helduagoak, 14 urteko zenbait nerabe baino.

Bigarren aldea: ostalua

Bi mota daude nagusiki: **familian edo ikasle-egotzan**.

A) Familietako programak**1) Familietako programak ingeleseko ikastaroekin**

Ohikoenak dira Europan: Erresuma Batuan, Irlandan eta Maltan. EEBB, Kanada eta Australian ere ematen dira.

Ohikoenak goizez eskolak eta arratsaldez jarduerak ezberdinak dituztenak dira.

Ikaskuntzaren eraginkortasuna zuzenean lotzen da ikaslearen arduraren mailarekin. Egia da halaber, antolatzaileen kalitate eta esperientzia ere kontuan hartu beharreko faktore garrantzitsuak direla.

Beste eredu bat ere bada, modernoagoa, eta mailako eraginkorra da, dudarik gabe. Irakaslearen etxean egiten diren **tutoretza** programak dira, eta batez ere Irlanda edo Ingalaterran egiten dira. Ikasle bakoitza bere harrera familiarekin bizi da baina ikastaroa, ohiko eskola batean egin beharrean, irakaslearen etxean egiten da lau ikasleko taldeetan. Parte-hartzaileek ia egun osoa igarotzen dute irakaslearekin, goizez ohiko eskolak direnak ematen dira, eta arratsaldez, jarduerak edo proiektuen bat gauzatzen da irakaslearekin batera. Eredu honen alderdi akademikoa intentsitate handiagokoa da eta eraginkorragoa da ohiko programekin alderatuz gero. Gogobetetasun maila ere altuagoa da. Gazteei zuzendurik dago batez ere (12-16 urte bitarte).

2) Familietan barneratzeko programak

Europan eta Kanadan ere ematen diren arren, Estatu Batuetan ezarri dira batez ere.

Ikasleek taldean egiten dute bidaia eta zenbaitetan elkartzen dira gizarte jardueraren bat edo txangoren bat egiteko, baina oinarritzko helburua familia amerikar baten egunerokoan sartzea da, horrek suposatzen duen guztiarekin. Horri erantsen badiogu gainera familia amerikarrak boluntarioak izan ohi direla (ordainketarik jasotzen ez dutenak, alegia) eta aparteko interesa dutela programan parte hartzeko, hortik sortzen den nahastea perfektua da.

Logikoki, ikastaroa duten programetan eskatzen dena baino prestakuntza (heldutasun) handiagoa exijitu behar da.

B) Ikasle egoitzatan garatzen diren programak. Eraginkorrak dira honako baldintza hauek ematen badira:

1. Irakaslearen ezaugarriak: adina, afektibitatea, pertsonekin harremanetan jartzeko zailtasunak, aholkuak ematen badizkiote...
2. Ingeleseko ikastaroa kalitatezkoa da: bertako irakasleria ona, metodo ona, azken batean, antolaketa ona.
3. Programa nazioartekoa izatea, hau da, atzerriko egoitzan beste herrialde batzuetako ikasleekin bizi behar izatea, eta derrigorrean ingelesez komunikatu.

Hirugarren aldakia: Iraupena

Aipatzen ditudan **gazteei** zuzenduriko programak udako hila batean ematen dira, eta hori dela-eta, motzak izan ohi dira: 3, 4 edo 5 astetakoak.

Ikasleak Londresen, 2004.

14 eta 17 urtetakoentzat ordea, ikasturte oso bat -10 hilabete- atzerrian egiteko aukera dago, batez ere Estatu Batuetan, nahiz eta Irlandan ere egin daitekeen.

EEBBn garatzen den programa mota hauetako izarra da, izan ere, dudarik gabe atzerriko esperientziaren mailarik gorenena da. Logikoki biztanle gutxiagori zuzentzen zaie: gehieneko adina (15-18 urte), espediente akademiko ona, parte-hartzeko gogoia eta heldutasuna.

Ez dago esan beharrik hizkuntza ikastea dela helburu gorenena eta ia behin betikoa. "Ikasle egokiarentzat esperientziarik komenigarriena da" atzerrian trebatzeko. Programarik osatuena da. Gainera ikasturtea baliozkotu daiteke.

Laugarren hautabidea: nora joan

Erresuma Batua da tokirik ohikoena, beren hizkuntzaren kultura ustiatzen oso ondo jakin dutelako. Ingeleseko ikastaroa duten programek industria oso ondo eratua, antolatua eta arautua eratzten dute. Ondo aukeratzeko jakinez gero, ez dago zertan anormaltasunik aurkitu behar. Kanada, Australia y Zelanda Berria, hurrenkera horretan, ingelesa ikasteko tokiak dira. Ondare eta tradizio britainiarrak dituzten herrialdeak dira, eta bertan antolatzen diren programek haien ereduak jarraitu ohi dituzte.

Irlanda ikasle espainiar ugari aukeratzeko, bigarren tokirik bisitatuena da. Herrialde txikiagoa da, biztanle gutxiago ditu eta "eztiutagoa" da.

Malta modan dago Europan, eta Erresuma Batuan edo Irlandan udako programaren batean parte-hartu duten ikasleak jasotzen ditu batez ere. Horiek orain "klima hobea" bilatzen dute, horrek suposatzen duen guztiarekin -jai giro nabarmenagoan, eta abar-. Ingeles eskolak onak dira eta ondo daude prestaturik.

EEBBek, guztiak ezagutzen dituzuen bestelako erakargarritasunez gain, familian barneratzeko programei dagokionez alde garrantzitsuak dute beste herrialdeekiko, familia boluntarioak direlako. Errealitatea aztertuz gero, gogobetetasun maila askoz ere handiagoa dela antzematen da, eta parte-hartzailearen aldetik enpatia eta errespetu gehiago eskatzen du ohitura berriekiko.

Ikusi dezakezuen, aukerak ugariak dira, baina garrantzitsuena parte-hartzaile bakoitzari egokitzen zaiona aukeratzeko da. Horri dagokionez, gurasoek esateko asko dute, eta adituek aholkuak eman ditzakegu.

BIZIPENAK ATZERRIAN: ERASMUS IKASLEA

Lucia Perez de Zabalza
Erasmus ikaslea

Askorentzat Erasmus integrazio programa erabateko zalantza da, niretzat Ingalaterrara joan aurretik bezala. Programa honetan Europako herrialde ezberdinetako unibertsitateek hartzen dute parte, eta ikasleen lekualdatzea bezalako jarduerak azpimarra daitezke. Ikasle-truke-rako Erasmus programa lauhileko bat edo bi EB-ko Unibertsitateen batean egitean datza (nahiz eta une honetan herrialde latinoamerikarretara ere zabaltzen saiatzen ari diren). Prozesua izena ematearekin hasten da, eta behin eskaera orria beteta dagoenean, itxaron egin behar da. Fakultate bakoitzak bere hautapen prozesua du eta ikasten ari zaren unibertsitateak ezarritako onarpen irizpide batzuk bete behar dira. Funtsean lehiketa moduko bat gaintzea da, eta horretarako espediente akademikoa, hizkuntza ezagutzak eta beka eskatzeko arrazoiak hartzen dira kontuan.

Lucía Pérez de Zabalza

Egia esan, ni ere harritu egin nintzen nire burua Erasmus beka eskatzen ikusita. Egia esan, hasiera batean pentsatu egin nuen, eta asko gainera. *"Iruñatik atera? Ni? Etxean nagoen bezain gustura egonda! Etxeko jana, arropa garbia, lisatua,..."* Beti entzuten nituen fakultateko kideak atzerrian izandako esperientziak kontatzen, eta guztiak itzultzea gustatuko litzaikeela azpimarratzen zuten. *"Ez pentsatu birritan, urrezko aukera bat duzu"* esaten zidaten. Bestalde, gurasoen iritzia egon ohi da, beti ere mesfidatiagoak izaten baitira. Dena den beren oniritzia izan behar da, azken batean, haiek direlako ekonomikoki lagundiko dizutenak, Erasmus bekadunari ematen zaion diru-laguntza oso txikia delako.

Destino aukerak ugariak dira: Ingalaterra, Irlanda, Frantzia, Italia, Alemania, Errumania... Nafarroako Unibertsitateko Filosofia eta Letratuko Fakultateak hitzarmenak zituen atzerriko unibertsitateak kontinente osoan zehar zabaltzen ziren. Frantzia ala Ingalaterra? Nire kasuan bi herrialde horietako bat aukeratu behar nuen, fakultateak aukera gehiago ematen zizkielako eskatutako herrialdeko hizkuntzaren ezagutzak zituztenei. Azkenean Ingalaterra eskatu nuen, eta zehazki Oxford Brookes University-a, hiriarren erdigunean kokatzen den unibertsitate modernoa.

Alde egitea erabaki nuen unera arte, ingelesa nire hezkuntzan egon zen: eskola, ikasle-trukeak, Hizkuntza Eskola... Teoria ia buruz nekien, baina, eta ahozko hizkuntza? Bai eskolan, bai Hizkuntza Eskolan hiztegi eta gramatika azterketa zailak, ahozko ulermenaren inguru-

ko froga gogorak, eta abar gaintituak nituen. Hala eta guztiz ere, ahozko azterketak beti suertatu izan zaizkit zailagoak. Uste dut ikasle batek atzerriko hizkuntza batean modu arinean hitz egiteko gai izateko, irakaslearen partetik arreta pertsonalagoa behar duela ahoskera, doinua eta abar zuzentzeko. Eta hori ia ezinezkoa da eskolatan, geletako ikasle kopuru handia dela-eta. Eta hori dakit nire ingeles maila nahikoa altua zelako (HEO-ko laugarren maila) eta Oxford-era iristean konturatu nintzen zer edo zer oker zegoela. Lau hilabetetan zehar ingelesa nire lehen hizkuntza izango zen: eskolak, liburuak, telebista, dendak, eta garrantzitsuena zena hizketaldiak eta eguneroko bizitza gainerako pertsona guztiak. Jada ez zen nahikoa ulertzea, modu egokian hitz egiten jakitea ere ezinbestekoa zen.

Lehenengo egunak desesperatzeko modukoak izan ziren, eta saturazio oneak ere izan nituen: batez ere nire burua ulertarazteko eta adierazten zitzaidana ondo ulertzeko garaian zailtasunak agertzen zirenean. Une horretan jada ez dago inor zure ondoan egin ditzakezun akatsak zuzentzeko; zu bakarrik zaude besteen erreazioaren arabera akatsak identifikatu eta zuzentzeko. Nire kasuan zorteak izan nuen, nire etxean bizi ziren pertsona guztiak ingelesak zirelako, beraz, hasiera batean eragozpena izan zena, azkenean sekulako abantailan bilakatu zen niretzat. Haiek lagundu zidaten unibertsitateko lanak egiten eta egunetik egunera nire maila hobetuz joan nintzen, gainera, denbora gehiena haiekin egiten nuelako.

Gainera, Oxford benetako Babelgo dorre bat da eta bertan munduko toki ezberdinetako pertsonak aurki daitezke eta komunikatzeko modurik errazena ingelesa erabiltzea da (bestelako hizkuntzarik ezagutzen ez baduzu behinik behin). Horrela, ez dira ingelesak askotan ere esfortzu nabarmena egiten dutenak gure doinu traketsa ulertu ahal izateko— komunikatzeko pertsona bakarrak. Horietaz gain, japoniarrekin, alemaniarrekin, frantsesekin, poloniarrekin eta abar ulertu behar zara, izan ere, horiek zure egoera berdinean egon daitezke. Bitxia da bi pertsona egotea biezat arrotza den hizkuntza batean hitz eginez eta bakoitzak bere doinua erabiliz. Bestalde, ezinezkoa litzateke japoniar batekin ulertzea, adibidez, ingelesa erabiliko ez bage-nu komunikaziorako bide bezala. Zentzu horretan, ingelesak ezagutzen ez nituen pertsona eta kultura askoren atea ireki dizkit.

Dudarik gabe Erasmus ikasle bezala bizi izan dudana giza esperientzia oso aberasgarria izan da. Nire kabuz ibiltzen ikasi dut eta nolabaiteko heldutasuna lortu dut. Nire etxearen eta nire gauzen ardura hartzen ikasi dut, eta batez ere partekatzen ikasi dut. Oso jende interesgarria ezagutu dut eta lagun onak egin ditut. Labur esanda, Oxford-en izandako egonaldi motz baina bizi honek aukera eman dit ikusteko burua ireki egin behar dela beste kultura batzuetara, pentsatzeko eta bizitzeko beste era batzuetara. Eta, dudarik gabe, zerbait ikasi badut honako hau da: hizkuntza bat ezin dela ondo ezagutu denbora tarte batez hizkuntza hori ofiziala den herrialdean bizi arte. Beraz, uste dut erabat beharrezkoa dela hizkuntzak ikastea (geroz eta gehiago hobe), eta horretarako atzerriara joatera animatzea, alferrik galdu ezin daitekeen aukera paregabea baita.

STORYTELLING-A ETA ANTZERKIA INGELESEZ

John Harold

Kontu kontalaria eta Titanic antzezlanaren zuzendaria

Irlandan tradizio luzea dute "storytelling-ak" eta antzerki amateur-ak. "Seanachie-k" -kontu kontalari antzinako gaelikoan-bronze garaiko istorioak kontatzen dituzte eta druiden azken aztarna dira. Gaur ordea, ez dira jada asko geratzen. Hala eta guztiz ere, irlandarrek "storytelling-arekin"

John Harold

duten zaletasunak indar handia du, eta zentzu askotan nor garen definitzen du. Irlandak hitzarengatik sentitzen duen maitasunak literatura zabala eta preziatua sorrarazi du. Antzerkia kultura horren parte da. Horregatik, ingelesaren irakaskuntza garatzerakoan, normala iruditu zitzaidan nire ekarpena tradizio irlandarretik abiatuz egitea.

Urte askotan zehar, beste irakaskuntza mota bat -jolaserakoa eta komunikaziozkoa- eskatzen duten giroetan egin dugu lan, batez ere udako kanpamendu eta asteburu trinkoetan. Modu horretan adin eta maila ezberdinetako gazteek dituzten behar bereziak ikusten joan gara -nola lortu guztientzat dibertigarria izatea, eta era berean ulergarria maila baxuenekoen ulertzeko aukera izan dezaten? Baiezatu genuen batak ez duela bestela kanpo uzten, baizik eta justu alderantziz biak osatu egiten dira-, eta "storytelling-aren" emanaldia fisikoagoa eta antzertiarragoa bilakatu. Helburua da hitzak keinu zabal eta puztekin joatean kontatzen den istorioa ulergarria izatea tartesotarrez kontatuta ere. Horrekin batera, "eliciting-aren" erabilpena ere bultzatzen da, galderak eta erantzunak eginez arintasuna eta berehalakotasuna galdu gabe. Pertsonaiak oso ondo definitzen dira doinu eta erregistro propioen bidez.

Guk "storytelling-arekin" genuen esperientzia guztia drama ingelesera aplikatu genion. Bagenekien beharbada drama ez zela ikasteko modurik egokiena "afektibotasunaren sakonenera" iristen delako, hau da, pertsona inplikatzeko erabat bere kontzientziaren maila guztietan, bai emozionalki bai intelektualki. Lan komuna dago; batera egin behar da lan eta kooperazioa landu behar da, besteekin harremanak sortu behar dira eta taldeko etika garatu, eta horren gainetik batez ere jokoan murgildu erabat. Jokoa sormenaren oinarrian dago. Atzerriko hizkuntza batekin jolasteak modu zirrarragarriagoan aztertzea suposatzen du, eskaintzen dituen aukerak aztertzea, erritmoa, doinua, ñabardurak, boterea. Hizkuntzaren hastapenetatik, gizakiok hitzen botere magikoarekin jolastu dugu. Antzinako Grezian, metrika ianbikoko olerkien adierazpenak beren apaizak aurrean egonda egiten ziren, entzuleengan izan zezakeen efektu indartsuarengatik. Gure helburua, noski, ez da ez trantze egoerak ez-

ta obra klasikoak ere sortzea; gure asmoa pantomima eta vaudevilla nahastea da, eta horrek azken produktua eman du: "Titanic - This is a Disaster", Iruñean eta Tute-ran irrikaz hartu dena.

Ikusleentzat atsegina eta motibatzailea izan daiteke ordu bete egotea atzerriko hizkuntza batean eginiko emanaldi bat ikusten, argumentua jarraitzen eta une berean ironiaz eta absurdoaz gozatzen.

Baina are garrantzitsuagoa da azkenean konturatzea lortzen dena ibiltzen den bidearen azken produktua dela, eta horrekin batera horrek suposatzen duen prozesua. Izan ere, bai pertsona bezala eta baita hizkuntzari dagokionean ere aberastu egiten gaitu parte-hartzen dugun guztiak.

Eta horregatik eskerrak eman nahi dizkiot Nafarroako Gobernuari eta Hezkuntza Saileko teknikariei, proiektu hau sustatu izanagatik, gazte talde hain zoragarriekin lan egiteko aukera izanagatik. Espero dugu geroz eta pertsona gehiagok izatea esperientzia aberasgarri hone-taz gozatzeko aukera.

Marina Fernandez eta Mikel Iriarte, Bigarren Hezkuntzako ikasleak eta Titanic obrako antzezleak

Marina Fernandez

Pozten naiz antzerkian izena emateko erabakia hartu izanaz. Gai ez izateko beldur nintzen; ingeles maila nahikoa ez izatearen beldur, edo espero ez nuen jende mota topatzearen beldur, baina atetik sartu bezain laster pertsona zoragarriak topatu nituen.

Honekin esan nahi dut adin bereko neska eta mutilekin harremanetan jartzeko eta lagun berriak egiteko modu bikaina dela.

Gainera, eskola orduetatik kanpo ingelesa hitz egiteak ikasturtearen amaierako notan eragina du, ez zaiolako ikasteari uzten. Egunero etxera iristen zara pentsatuz gus-tukoa duzuna egiten zabiltzala.

Zenbait entsegu eta gero, emanaldiak iritsi ziren. Egia esan, amaitzean entzuten diren txalo guzti horiek adierazten didate ikustera etorri zaizkigun horiei tarte atsegina pasarazi diegula.

Nire ustez, antzerkia gauzatzen jarraitu beharreko jarduera da.

Berrero ere azpimarratu nahi dut esperientzia paregabea izan dela. Beraz, hemendik, antzezteko zaletasuna duten horiek animatzen ditut.

Zerbait lortu nahi duenak, esfortzua egin behar du horixe lortzeko, baina gogoz egiten bada, ez da inolaz ere, denbora galdua izango. Norberari gustatzen zaiona egitean sentitzen dena, ezin da deskribatu, bizi egin behar da.

Animo!

Mikel Iriarte

Hau guztia ingelesko eskola batean hasi zen. "Goikok" hizkuntza hori sustatzea proposatu zuten antzerkieren bidez. Guri guztioi aitzaki polita iruditu zitzaigun gure ingelesa hobetzeko, antzerkiera hurbiltzeko edo jendea

Ikasgela

ezagutzeko... edo hori da lehen eguneko solas taldeetan esaten zena.

Hasieran, taldea handia zen, eta irakasteko gogoia zuen, konprometitua, langilea, eta nik pertsonalki uste dut, antzerkiaren mundu konplexua modu atseginean erakusten jakin duen pertsona bat aurkitu genuen.

Hasiera zaila izan zen, lotsa oso handia zen, bai hizkuntzarengatik eta baita jarduerarengatik ere, baina egunetik egunera joan egin zen lotsa hori eta gimnasioan igarotako denbora hari etekin handia ateratzen hasi ginen.

Jarduera hori astearen muna izatera iritsi zen, beti arratsalde hori iristeko irrikatzen egoten ginen, arratsalde horretan lagun taldearekin eta John, our headmasterrarekin, elkartzeko unea. Uste dut pixkanaka aktore hasiberrietan bihurtu gintuela, eta astiro hitz eginarazten, keinuak eginarazten... zizkigun. Kontua ez zen jada antzezteko beldurra atzean uztea, baizik eta antzerki obra polit bat eraikitzea.

Talde hori pixkanaka gure familia "handian" bihurtu zen, eta bertan zaila suertatu zitzaigun gutako askok aukeraturako gidoia garatzea. Hori zen, eta ez beste ezer, antzokia zapaldu eta ekimen hori gauzatzera bultzatzen gintuena: Titanic. Ez zitzaigun zaila egin gure erara moldatzea... bai ordea paperak banatzea eta gainera lortzea, gu, garai hartan DBH 4ko ikasle talde bat, maila horretara iristea.

Eszenaratzearen aurreko azken egunak zoratzeko modukoak izan ziren. Johnek asko lagundu zigun lasaitzeko garaian, beti gogorarazten baitzigun garrantzitsuen antzerkiaz gozatzea zela, egindako lanarengatik irabazitako opari gozoa zela jendea. Eta horrelaxe izan zen. Lehen egunean izandako harrera ona ikustea

"Titanic" obrako antzezleak.

besterik ez zegoen, guztiek pasa izan baitzuten tarte atsegin bat.

Pertsonalki, nire bizitzako tarte hau sekulan ahazten ez diren horietakoa izango da, eta pixkanaka hemendik eta handik deitu baziguten ere obra antzezteko... lehenengo zoragarria izan zen. Hurrengo emanaldietan aurreko akatsak hobetu ziren, eta helarazi zitzaigun bideo bati esker geure buruak ikusteko aukera izan genuen, eta horrek asko lagundu zigun hobetzen. Keinuak landuagoak ziren, irribarrea bilatzen zuzenagoak, guztia perfektuagoa zen, eta berriro ere Johni esker. Jendeak hori eskertu egin zuen, eta guk are gehiago oraindik.

Amaitu nahi dut, guzti hau posible egin duten horiei eskerrak emanez. Gure aldetik horrelako ideiak sustatzen jarraitzea animatzen zaituztegu. Halaber, nire kideei eskerrak eman nahi dizkiet laguntza handia eman didatelako esperientzia izugarri honen inguruan testu txiki bat idazterako garaian. Eskerrik asko.

Prentsa albisteak

Prentsa albisteak

- "Gazteen % 31k ikasketak uzten ditu derrigorrezko hezkuntza amaitzean". 2006ko urtarrilaren 31ko Diario de Noticias.
- "Txikiaren hezitzaileak bizitzarekin konpromiso sendoa duen pertsona bat izan behar du". Francisca Mayo y Clavell. Psikopedagogia. Eskola. 2006ko otsailaren 23an.
- "Barañaingo Haur Eskolak Nafarroako lehen postua lortzen du, ikerketa baten arabera". El Mundo egunkariak 1000 zentzorekin osatutako sailkapenean, estatuko zortzigarren postuan jartzen du. 2006ko martxoaren 7ko Diario de Noticias.
- "Gaur, gizatasun eskola". Iruñako Udalak kanpaina bati eman dio hasiera eskolako jendeari gizatasun jarraitze irakasteko. Lehen ikasleak Iturramakoak izan dira. 2006ko martxoaren 10eko Diario de Navarra.

- "Aritu batek dio eskolako berdintasuna aniztasunari arretra jartzetik datorrela". Jose Antonio Garcia Fernandez, Konplutenseko Katedraduna. 2006ko martxoaren 22ko Diario de Noticias.
- "LHko 18 ikasle saritu dituzte espediente bikaina izateagatik". 2006ko martxoaren 29ko Diario de Navarra.
- "Familiek ez dute eskola-jazarpena beren kabuz salatu behar; zentroetara jo behar dute". Hezkuntzak neurri judizialak kasu oso larrietarako uzten ditu. 2006ko apirilaren 1eko Diario de Navarra.
- "Drogei aurre hartu familietatik". Drogamenpekotasunei buruzko Foru Planaren "Prebentzioa familian" izeneko programak 850 ama eta aita jaso ditu prebentzio eta prestakuntzarako, nerabeak drogetatik babesten ikasteko. 2006ko apirilaren 4ko Diario de Navarra.

Bibliografía

Bibliografía

- *Escuela infantil o políticas de infancia*. Escuela aldizkariko gaia. Praxis argitaletxea, 2006ko otsaila.
- *El centro escolar y sus entornos: abrir los centros para transformarlos*. Organización y Gestión Educativa aldizkaria, 1. zkia., 2006ko urtarril-otsaila.
- *Premios Nacionales de Investigación Educativa 2004*. Artikulua: *Prevención del maltrato entre compañeros a través de la inhibición de la impulsividad cognitiva: diseño, aplicación y evaluación de un programa piloto*. 99-126orr, MEC, CIDE, 2005.
- *La construcción de la convivencia en las aulas. Una tarea de todos*. P/madres de alumnos/as aldizkaria, 85. zkia. 2006ko otsaila.
- *La articulación del sistema educativo y sus transiciones*. Organización y Gestión Educativa aldizkaria, 2. zkia. 2006ko martxo-apirila.

Araudiaren aipamena

Lanbide kualifikazioen katalogo nazionalako lanbide kualifikazio zehatz batzuk ezartzen dira. Otsailaren 20ko 295/2004 Errege Dekretua (2004ko martxoaren 9ko 59. BOE).

5/2002² LO-ak kualifikazioen eta lanbide heziketaren sistema nazionala eratu zuen, eta horren tresna da kualifikazioen Katalogo nazionala. Azken hori 1128/2003³ ED-ak arauturik geratu zen.

Katalogoak lanbide heziketaren eskaintzak sartzeko balio du, hezkuntza sustatuz bizitza guztian zehar, langileen leku-aldatzea ahalbidetuz, ikastaroen inguruko informazioa eta orientabidea eta lanerako prestaketa erraztuz, ebaluazio prozeduren berri emanez eta lan gaitasunak egiaztatuz.

Arauk, familia profesionalen bidez, dagozkien eranskinetan⁴ zehazten diren kualifikazioak onartzen ditu. Bakoitzetik moduluak eratuko dituztenak zehaztuko dira horiek lanbide heziketaren katalogo modularrean sartzeko.

Araua oinarritzkoa da.

Lanbide heziketako ikastegi bateratuen oinarritzko baldintzak. Abenduaren 23ko 1558/2005 Errege Dekretua (2005eko abenduaren 23ko 312. BOE).

Araua ekainaren 19ko 5/2002 LO-aren 11.1 eta 11.4. artikuluetan oinarritzen da. Ikastegi bateratuen helburua eskatzaileei, gazteei, lan egiteko garaian dauden langileei eta langabezia daudenei zuzenduriko lanbide heziketako eskaintzak bateratuz eratorritako jarduerak garatzea da. Autonomia, antolakuntza malgutasuna eta aldakortasuna ematen zaie hezkuntza eskaintza antolatzeko, eta erantzun ahalmena lan munduaren beharrei erantzuna eman ahal izateko.

Dekretuaren xedea ikastegi bateratuen oinarritzko baldintzak azpimarratzea da. Horiek definitzen dira lanbide heziketako titulu edo lan gaitasun ziurtagiritara zuzentzen den lanbide kualifikazioen katalogo nazionalako prestakuntzarako eskaintza oron. Horiek hasierako lan

prestakuntza, langileen etengabeko birlaneratzea eta etengabeko prestakuntza emango dute. Horrekin batera, lanerako informazio eta orientazioa emango dute, lan esperientziaren bidez edo modu formalean jaso ez diren ezagutzen ebaluazioarekin batera.

Zentro horiek publikoak nahiz pribatuak izango dira, eta diru-laguntzak edo bestelako laguntzak jasotzeko aukera izango dute, hezkuntza itunen erregimenekoak barne.

Egungo zentroak ikastegi bateratu bihurtzeko lan Administrazioen baimena beharko du hezkuntza Administrazioaren menpe dauden horientzat, eta alderantziz, hezkuntza Administrazioaren baimena behar izango dute lan Administrazioaren menpe daudenek.

Zentroen helburuak pertsonen etengabeko kualifikazioa lortzea da bizitzan zehar; pertsonen lan esperientziaren bidez edo prestakuntzarako bide formalak ez diren bidez jasotako ezagutza profesionalak ebaluatu eta egiaztatzea; lanerako informazio eta orientazioa ematea, eta lankidetzarako esparrua eratzea.

Ikastegi bateratuen funtzioak zehazten dira, eta horiek baimena jasotzeko bete beharreko baldintzak argitzen.

Zentroei antolatzeke autonomia, askatasun pedagogikoa, eta ekonomia eta langileak kudeatzeko ematen zaie, dagokion Administrazioak ezartzen duenarekin bat etorriz. Zentro horien funtzio ikuskatzailea hezkuntza eta lan Administrazioei dagokie.

Parte-hartzeko eta koordinatzeko Gobernu organoak arauan definitzen dira. Zuzendaria izendapen askekoa izango da; parte-hartzaileak administrazioko ordezkariak, zentroen ordezkariak eta erakunde sozial eta sindikalen artean zehaztuko dira partaide kopuru bera mantenduz. Organo bakoitzaren funtzioak zehazten dira.

Zentro horietako irakasleak Bigarren Hezkuntzako Katedradunen Kidegokoak, Bigarren Hezkuntzako Irakasleak, LH-ko Irakasle Teknikariak eta Udal Administrazioako Lanbide Prestakuntzarako Maila Ertaineko funtzionarioak izango dira. Adituak eta langile kualifikatuak kontratatuta daitezke.

Arauk oinarritzko izaera du.

² 5/2002LO, ekainaren 19koa

³ 1128/2003 ED, irailaren 5koa

⁴ 1087/2005 ED, otsailaren 20koa. Lanbide kualifikazio berriak eranstean dira kualifikazioen katalogo nazionalan sartzeko, eta 295/2004 ED-an ezarritako batzuk eguneratzen dira.